



IZVJEŠĆE O FINACIJSKOJ REVIZIJI

PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

za 2015. godinu

Broj: 04-10/16

Sarajevo, lipanj 2016. godine

KAZALO

I.	NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI.....	3
1.	Uvod	3
2.	Predmet, cilj i obim revizije.....	3
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća	4
4.	Sustav internih kontrola i interna revizija.....	5
5.	Proračun i izvješćivanje	6
6.	Izvršenje proračuna.....	8
6.1	Prihodi i primici	8
6.1.1	<i>Prihodi od poreza</i>	<i>8</i>
6.1.2	<i>Neporezni prihodi.....</i>	<i>8</i>
6.1.2.1	<i>Prihodi od koncesija</i>	<i>8</i>
6.1.2.2	<i>Prihodi od vlastitih djelatnosti</i>	<i>9</i>
6.2	Rashodi i izdaci.....	9
6.2.1	<i>Plaće i naknade troškova zaposlenih</i>	<i>9</i>
6.2.2	<i>Izdaci za materijal i usluge.....</i>	<i>11</i>
6.2.3	<i>Tekući transferi.....</i>	<i>13</i>
6.2.4	<i>Kapitalni transferi</i>	<i>15</i>
6.2.5	<i>Tekuća pričuva</i>	<i>17</i>
6.3	Financijski rezultat	17
7.	Imovina, obveze i izvori sredstava	18
7.1	Novčana sredstva	18
7.2	Kratkoročna potraživanja i razgraničenja.....	18
7.2.1	<i>Kratkoročna potraživanja.....</i>	<i>18</i>
7.2.2	<i>Kratkoročna razgraničenja.....</i>	<i>19</i>
7.3	Stalna sredstva.....	20
7.4	Kratkoročne obveze i razgraničenja	20
7.5	Dugoročne obveze i razgraničenja	21
7.6	Popis imovine, obveza i potraživanja	22
8.	Izvanbilančna evidencija	23
9.	Javne nabavke.....	23
10.	Sudski sporovi.....	23
11.	Komentar	24
III.	REZIME DANIH PREPORUKA	25
IV.	PRILOG FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	27
1.	BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2015. GODINE	28
2.	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA ZA 2015. GODINU	29
3.	IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA ZA 2015. GODINU	32

I. NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća (Račun prihoda i rashoda, Bilanca stanja, Izvješće o novčanim tijekovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, Godišnje izvješće o izvršenju proračuna) **Proračuna Hercegbosanske županije** na dan 31. prosinac 2015. godine i za godinu koja završava na taj dan i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika Hercegbosanske županije odgovorne su za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika Hercegbosanske županije odgovorne su i za poslovanje u skladu sa Zakonom o javnim nabavama i drugim relevantnim zakonima i propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljeni u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Nisu poštivane odredbe članka 6. i 37. Zakona o proračunima u FBiH, obzirom da nije vršeno usuglašavanje rashoda i izdataka sa ostvarenim prihodima i primicima, kao ni odredbe članka 43. stav 2 istog Zakona, jer nisu planirani izvori za financiranje akumuliranog viška rashoda nad prihodima (deficita) iz ranijih godina, što je imalo za

posljedicu ostvareni deficit u 2015. godini u iznosu 3.923.355 KM, a samim tim i povećanje akumuliranog deficita koji je na dan 31.12.2015. godine iskazan u iznosu 8.460.485 KM (točke: 5. i 6.3 Izvješća);

2. Financijski rezultat za 2015. godinu nije točno iskazan za najmanje 973.086 KM, kao i akumulirani deficit za isti iznos, obzirom da nisu iskazane sve dospjele obveze po pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima u iznosu od najmanje 495.701 KM, kao i stvorene obveze iznad Proračunom odobrenih u iznosu 477.385 KM, iskazane na poziciji razgraničenih rashoda, a ne na odgovarajućoj poziciji rashoda i izdataka, kako je propisano člankom 76. Zakona o proračunima u FBiH (točke: 6.3 i 7.2.2 Izvješća);
3. Kratkoročna potraživanja nisu realno i točno iskazana, obzirom da nisu obračunata i evidentirana sva potraživanja (od iznajmljene imovine i zemljišta), dok su iskazana potraživanja od koncesija 330.284 KM i razgraničeni prihodi po tom osnovu precijenjeni za 40%, za dio koji stvarno pripada općinama. Također, iskazana potraživanja nisu potvrđena ovjerenim konfirmacijama, niti je vršeno procjenjivanje bilančnih pozicija sa aspekta naplativosti, sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziju u FBiH (točka: 6.1.2.1, 7.2 i 7.4 Izvješća);
4. Nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava, potraživanja i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom na dan 31.12.2015. godine, kako je propisano člankom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i člankom 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, zbog čega nije realno iskazana vrijednosti imovine (točka 7.6 Izvješća);
5. Iako je Vlada Županije 23.07.2015. godine donijela odluku u zajedničkim nabavama, po istoj u 2015. godini nije provedena niti jedna procedura nabava, već su nabave roba i usluga vršene su na temelju okvirnih ugovora zaključenih u prethodnoj godini, neovisno o činjenici što su istekli svi ti ugovori, što nije sukladno Zakonu o javnim nabavama (točka: 9 Izvješća).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte navedene u točkama: 2. i 3. „Osnove za izražavanje mišljenja“, financijska izvješća **Proračuna Hercegbosanske županije**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i fer stanje imovine i obveza na dan 31.12.2015. godine, rezultate poslovanja i novčani tijek, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Financijske informacije i transakcije prikazane u financijskim izvješćima **Hercegbosanske županije** u tijeku 2015. godine, osim za efekte navedene u točkama: 1., 3., 4. i 5. „Osnove za izražavanje mišljenja“ bile su u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Sarajevo, 20.06.2016. godine

Zamjenik generalnog revizora

Dragan Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dževad Nekić, dipl. oec

II. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI

1. Uvod

Hercegbosanska županija (u daljem tekstu: Županija), kao federalna jedinica FBiH uspostavljena je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom županije, koja svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Ustavom Županije je propisano da je ista nadležna u svim oblastima koje nisu Ustavom Federacije BiH izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu Ustavom Federacije BiH utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Županije. Županija je nadležna za uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme sa županijskim oznakama, utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguravanju obrazovanja, utvrđivanje i provođenje kulturne politike, utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata, utvrđivanje politike reguliranja i osiguranja javnih službi, donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje, donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje, financiranje djelatnosti županijske vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima, donošenje propisa o lokalnoj samoupravi.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština, a izvršnu Vlada koju čine Premijer i 8 ministara.

Funkciju županijske uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rukovođenja i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcioniranje.

Ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode ravnatelji.

Sredstva za rad županijskih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje županijske politike i županijskih propisa, utvrđuju se Proračunom Županije.

Proračunom za 2015. godinu planirana su 1.942 uposlenika, a na dan 31.12.2015. godine broj uposlenih koji su se financirali sredstvima proračuna iznosio je 1.923. Prema podacima Ministarstva financija broj uposlenih u obrazovnim ustanovama je iznosio 1.062, Ministarstvu unutarnjih poslova 464, sudstvu 113, ostalim ministarstvima i upravama 284 uposlenika.

Sjedište Vlade Županije je u Livnu u ulici Kralja Zvonimira b.b.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su konsolidirana financijska izvješća Proračuna za 2015. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Cilj revizije financijskih izvješća Proračuna za 2015. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda financijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika županijskog proračuna, sukladno usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Proračuna, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni financijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sustav internih kontrola.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima, u prosincu 2015. godine i travnju 2016. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2014. godinu, sačinio Izvješće o izvršenoj reviziji i dao mišljenje sa rezervom o finansijskih izvješćima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvješću su date preporuke, u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo financija Županije je postupilo sukladno članku 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o poduzetim aktivnostima samo iz oblasti ovog ministarstva na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom Izvještaju za 2014. godinu. Za ostale proračunske korisnike nisu dostavljeni odgovori o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka.

Na osnovu izvršene revizije Konsolidiranih finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2015. godinu, i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatirano je da:

Županija nije postupila ni po jednoj danoj preporuci, koje se odnose na:

- dodatno unaprijeđenje sustava internih kontrola, u cilju otkrivanja eventualnih propusta i otklanjanju uočenih nedostataka;
- uspostavljanje Jedinice za internu reviziju kako je to predviđeno odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- kod pripreme, izrade i proračunskog izvješćivanja dosljednom pridržavanju odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju;
- kod izvršenja proračuna dosljednom pridržavanju odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o izvršenju proračuna;
- zaključenje koncesijskih ugovora kojima će se regulirati međusobna prava i obveze sa korisnicima prirodnih bogatstava, kako je to predviđeno odredbama Zakona o koncesijama;
- pravovremeno ispostavljanje faktura koncesionarima i iskazivanju istih u knjigovodstvenim evidencijama, te poduzimanju Zakonom o koncesijama predviđenih aktivnosti, u cilju naplate koncesijske naknade;
- iskazivanje vlastitih prihoda isključivo prihoda ostvarenih na tržištu, kako je to predviđeno odredbama Uredbe o utvrđivanju vlastitih prihoda, načinom i rokovima raspodjele;
- obračun i isplatu plaća i naknada troškova zaposlenih, gdje je potrebno uskladiti propise sa važećim zakonskim propisima;
- uspostavljanje kontrole korištenja službenih vozila, utvrđivanje normativa utroška goriva, te o istom vođenje propisanih evidencija;
- dosljedno pridržavanje odredbi Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju;
- preispitivanje isplate naknada za rad povjerenstava za obavljanje poslova koji su pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu predviđeni kao redoviti poslovi;
- angažiranje vanjskih suradnika po ugovorima samo za poslove koji nisu sistematizirani pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i koji ne predstavljaju redovne poslove u nadležnosti proračunskih korisnika;
- realiziranje transfera Subvencije industrijskoj proizvodnji, obrtništvu, malom i srednjem poduzetništvu, na način kako je to Programom potpora sektorima prerađivačke industrije s kriterijima raspodjele i predviđeno;
- iskazivanje rashoda i izdataka na odgovarajućim pozicijama troškova, sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, u cilju istinitog iskazivanja istih u finansijskim izvješćima;
- korištenje sredstava tekuće pričuve isključivo za podmirivanje žurnih i nepredviđenih izdataka, uz primjenu Kriterija za upotrebu sredstava tekuće pričuve, kako je to odredbama Zakona o izvršenju proračuna predviđeno;
- pravovremeno ispostavljanje faktura, iskazivanju istih u knjigovodstvenim evidencijama, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja potraživanja u finansijskim izvješćima, te poduzimanju zakonom propisanih mjera, kako bi potraživanja bila i naplaćena;

- izvršenju analize vlasništva nad građevinama i stanovima iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama, te temeljem istih korigovanju knjigovodstvene evidencije, u cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u financijskim izvješćima;
- izvršenju cjelovitog i pravovremenog popisa stalnih sredstava, obveza i potraživanja, te u poslovnim knjigama usuglašavanju knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, kako je to odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH predviđeno.

4. Sustav internih kontrola i interna revizija

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sustav interne kontrole, za šta su odgovorne rukovodne strukture Županije i svi proračunski korisnici. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Prema članku 72. Zakona o proračunima u FBiH rukovodioci proračunskih korisnika odgovorni su za računovodstvo, internu kontrolu i nadzor transakcija u organu kojim rukovode. Ministar financija odgovoran je u ime Vlade, za računovodstvo i interni nadzor transakcija zaduživanja i izmirenja duga.

Proračunski korisnici su donijeli pravilnike o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta koji definiraju organizaciju, opis poslova djelatnika, sistem rada i rukovođenja u važnijim procesima rada.

Zakonom o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola, propisana je obveza donošenja Pravilnika o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima za sve proračunske korisnike, kojim se utvrđuju upravljački, administrativni, računovodstveni i kontrolni postupci, postupci informiranja, komunikacija, nadgledanja i procjena rizika poslovanja za ključne procese i predlaganje mjera za uklanjanje uočenih nedostataka. Određeni broj korisnika još uvijek nije donio Pravilnike o internim kontrolama, iako je člankom 86. Zakona o proračunima u FBiH propisano da svi proračunski korisnici imaju obvezu urediti sustav interne kontrole sukladno međunarodnim standardima interne kontrole.

Nije izvršeno usuglašavanje postojećih internih akata sa izmjenama federalnih propisa, a koje se odnose i na županije. Tako Računovodstvene politike za županijske proračunske korisnike i trezor donesene 2009. godine, nisu usuglašene sa Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor.

Provedenom revizijom utvrdili smo nedovoljno funkcioniranje sustava internih kontrola kod: izrade, donošenja i izvršenja Proračuna za 2015. godinu nisu poštivane odredbe Zakona o proračunima u FBiH u djelu poštivanja utvrđenih rokova, pravovremenog donošenja Rebalansa proračuna, kao i uravnoteženju Proračuna sa stvarno ostvarivim prihodima, što je imalo za posljedicu ostvarenje deficita i prekoračenje proračuna, kao i neiskazivanje svih rashoda i izdataka u izvještajnom periodu na koji se odnose; nisu poštivane odredbe Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH u djelu iskazivanja planskih veličina u Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna, kao i sačinjavanju periodičnih obrazaca od strane proračunskih korisnika; sredstva tekuće pričuve nisu korištena samo za hitne i nepredviđene izdatke kako je to Zakonom o izvršenju proračuna predviđeno; eksploatacija prirodnih bogatstava se i dalje vrši bez zaključenih koncesijskih ugovora, a potraživanja za koncesijske naknade se realno i tačno ne iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama; nije uspostavljen zadovoljavajući nivo sustava internih kontrola vezanih za plaće i naknade zaposlenih, troškove službenih putovanja, korištenje službenih vozila i potrošnje goriva, angažovanje vanjskih suradnika po ugovorima o dijelu, isplate naknada za rad u povjerenstvima, korištenje sredstava reprezentacije, realizacije tekućih transfera za sport, kulturu i subvencije industrijskoj proizvodnji, kao i kod realizacije kapitalnih transfera.

Nije proveden popis imovine, obveza i potraživanja u zakonskom roku, radi čega knjigovodstveno stanje na datum bilance nije usuglašeno sa stanjem utvrđenim popisom. Također, ni provedenim neblagovremenim popisom nije izvršen stvarni popis imovine, obveza i potraživanja, već su ista samo preuzeta iz knjigovodstvenih evidencija, što je imalo za posljedicu nemogućnost potvrđivanja njihove vjerodostojnosti u financijskim izvješćima.

Interna revizija

Kao i prethodnih godina, ni u revidiranoj godini nije uspostavljena Jedinica interne revizije u Županiji, kako je propisano Zakonom o proračunima u FBiH i Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, niti je predviđena Jedinica za internu reviziju Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva financija.

Svi proračunski korisnici treba da donesu pravilnike o internim kontrolama, osiguraju poštivanje i dosljednu primjenu istih i vrše adekvatan nadzor nad njihovim provođenjem, radi uspostavljanja sustava internih kontrola i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima.

Računovodstvene politike Županije usuglasiti sa Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor.

Uspostaviti Jedinicu za internu reviziju kako je propisano odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

5. Proračun i izvješćivanje

Proračun Županije za 2015. godinu nije usvojen u zakonom predviđenom roku do 31.03.2015. godine. Skupština Županije je isti usvojila 16.04.2015. godine, zajedno sa Zakonom o izvršavanju proračuna Županije za 2015. godinu. Financiranje za razdoblje sječanj – ožujak 2015. godine se obavljalo temeljem Odluke o privremenom financiranju u iznosu 15.500.000 KM koju je Skupština donijela 29.12.2014. godine.

Proračun je usvojen u iznosu od 74.322.153 KM. Istim su planirani ukupni prihodi 67.856.785 KM, a ukupni tekući rashodi 65.789.514 KM, iz čega proizilazi pozitivna tekuća bilanca proračuna u iznosu od 2.067.271 KM. Primici financiranja planirani su u iznosu 6.465.368 KM, od čega 5.000.000 KM za tekuću likvidnost, a kapitalni izdaci u iznosu od 8.532.639 KM.

Rebalansom proračuna za 2015. godinu od 31.12.2015. godine Proračun je smanjen na 71.613.362 KM. Ukupni prihodi planirani su u iznosu 68.147.994 KM, a ukupni tekući rashodi 63.796.163 KM, iz čega proizilazi pozitivna tekuća bilanca proračuna u iznosu 4.351.831 KM. Primici financiranja planirani su u iznosu 3.465.368 KM, od čega 2.000.000 KM za tekuću likvidnost, a kapitalni izdaci u iznosu 7.817.199 KM.

Pregled planiranog i izvršenog proračuna dat je u Prilogu IV Izvješće o izvršenju proračuna (GIP).

Revizijom smo utvrdili da pri planiranju, izradi, donošenju i izvršenju Proračuna Županije nisu poštivane odredbe Zakona o proračunima u FBiH (u daljem tekstu: Zakon), i to u slijedećem:

- **Nije postupljeno sukladno članku 43. stav 2. Zakona, obzirom da nisu planirani izvori za financiranje akumuliranog proračunskog deficita, u naredne tri fiskalne godine, odnosno prema Rebalansu proračuna u narednih pet fiskalnih godina, a koji je na kraju 2014. godine iskazan u iznosu od 4.540.550 KM.** Takođe, Proračun za 2015. godinu nije zasnovan na realnom planiranju dugoročnog kreditnog zaduženja za tekuću likvidnost u iznosu od 2.000.000 KM, kao i prihoda, što je imalo za posljedicu ostvarenje tekućeg deficita od 3.923.355, a samim tim i značajan rast akumuliranog deficita koji je na kraju 2015 godine iskazan u iznosu od 8.460.485 KM;
- **Nije sačinjen Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2015.-2017. godine,** koji predstavlja makroekonomske projekcije i prognoze proračunskih sredstava i izdataka za naredne 3 godine i na kojem se temelji priprema i izrada proračuna, već su samo urađene Smjernice ekonomske i fiskalne politike Županije za razdoblje 2015.-2017. godine;
- **Nisu poštivani rokovi za izradu i donošenje Proračuna sukladno članku 15. i 32. Zakona.** Nisu u propisanim rokovima donesene Smjernice ekonomske i fiskalne politike za 2015.-2017. godinu, Naputak za izradu zahtjeva za odobravanje proračunskih sredstava, izrade Nacrta, Prijedloga proračuna, kao i usvajanje Proračuna za 2015. godinu. Veći broj proračunskih korisnika, odnosno 24 od ukupnih 44 korisnika, uz svoje proračunske zahtjeve nisu dostavili i tekstualno obrazloženje, kako je propisano člancima 21. i 22. Zakona;
- **Proračunski korisnici nisu se pridržavali Naputka za izradu zahtjeva za odobravanje proračunskih sredstava u dijelu poštivanja postavljenih ograničenja od strane Ministarstvo financija.** Gornja granica Proračuna utvrđena je u Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2015.-2017.

godina u visini 70.549.998 KM. Dok su prema tekstualnom obrazloženju Prijedloga proračuna zahtjevi proračunskih korisnika iznosili 80.690.539 KM, što je više za 10.140.541 KM; **Ministarstvo zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih je bruto plaće i naknade pripravniciima planiralo na transferima a izvršavalo na poziciji izdataka za bruto plaće, što nije sukladno članku 54. Zakona;**

- **Izvršenje proračuna nije vršeno sukladno članku 53. stav 2. Zakona i članku 7. Zakona o izvršenju proračuna Županije za 2015. godinu, jer veći broj proračunskih korisnika (30) nisu dostavljali kvartalne i mjesečne operativne planove na vrijeme, nego je Ministarstvo financija za iste utvrđivalo operativne planove u visini 1/12 ukupno odobrenog proračuna svakog proračunskog korisnika;**
- **Rebalans proračuna od 31.12.2015. godine nije pravovremeno donesen, odnosno u roku od 45 dana, od donošenja Odluke o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka, a zbog neostvarivanja planiranih prihoda i primitaka od 06.10.2015. godine, niti je izvršeno uravnoteženje na način da (ostvarivi) ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke, čime nije postupljeno sukladno članku 6. i 37. Zakona. Prema podacima Ministarstva financija nakon donesenog Rebalansa proračuna izvršene su preraspodjele u ukupnom iznosu 977.913 KM, a pojedine preraspodjele su donesene u siječnju 2016. godine. Ni nakon Rebalansa proračuna, te uključenih preraspodjela, nije izvršeno uravnoteženje proračuna, zbog čega je ostvaren deficit, kao i prekoračenje u odnosu na odobreni Proračun u iznosu 477.385 KM iskazan na kratkoročnim razgraničenjima.**

Za razliku od prethodne godine, u 2015. godini ministar financija je imenovao Odbor za likvidnost proračuna, te je sukladno članku 63. Zakona, Ministarstvo financija izrađivalo planove novčanih tijekova kojima se predviđa priliv i odliv novčanih sredstava na Jedinostvenom računu riznice, a koji predstavlja temelj za izvršavanje proračuna.

Revizijom smo utvrdili da pri financijskom izvješćivanju nisu poštivane odredbe Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH (u daljem tekstu: Pravilnik), i to:

- **Proračunski korisnici nisu sačinjavali kvartalna izvješća, niti su izvješćivali o namjenskom utrošku transfera (Obrazac 9.), odnosno sredstava sa podračuna, a posebno korisnici koji imaju otvorene podračune, i to: Ministarstvo građenja, prostornog uređenja i zaštite okoliša, Uprava za ceste i Uprava za civilnu zaštitu, čime nisu postupili sukladno članku 3. Pravilnika. Konsolidirana kvartalna izvješća za I, II i III kvartal (bez obrasca 9., jer nisu dostavljeni podaci od korisnika), Ministarstvo financija je sačinjavalo i dostavljalo Federalnom ministarstvu financija, a ne i Vladi Županije, kako je propisano u članku 18. stav 3 Pravilnika, dok kvartalno izvješće za period 01. siječanj do 31. prosinac nije sačinjeno u propisanom roku;**
- **Ministarstvo financija nije sačinilo i dostavilo Vladi Županije Izvješće o izvršenju proračuna za 2015. godinu u propisanom roku do 31.03.2016. godine. Također, kvartalna izvješća o izvršenju proračuna nisu dostavljena u propisanim rokovima, sukladno Zakonu o proračuna u FBiH;**
- **U računovodstvenom izvješću - Godišnje izvješće o izvršenju proračuna (u daljem tekstu: GIP) iskazane planske veličine za pozicije rashoda i izdataka nije unesene sukladno članku 7. stav 3 Pravilnika, kojim je propisano da se na planiranim pozicijama unose podaci iz posljednjeg proračuna, odnosno, zvanično usvojenog od strane Skupštine Županije. Umjesto propisanog, uneseni su podaci za plan sa uključenim preraspodjelama nakon Rebalansa proračuna. Također, uz godišnje računovodstveno izvješće nije sačinjena Analiza iskaza (tekstualni dio), niti pomoćni obrasci „dodatni financijski podaci“ (A,B i C), kako je propisano istim Pravilnikom.**

Kod izrade, donošenja proračuna, izvršenja i izvješćivanja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH, Zakona o izvršenju proračuna Županije i Pravilnika o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu u FBiH;

Planiranje proračunskih sredstava vršiti na osnovu realno ostvarivih prihoda i primitaka, a u slučaju neostvarivanja istih pravovremeno poduzeti aktivnosti na donošenju Rebalansa proračuna sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

6. Izvršenje proračuna

6.1 Prihodi i primici

U finansijskim izvješćima ukupni prihodi primici iskazani su u iznosu 63.034.162 KM i u odnosu na planirane manji su za 6.407.232 KM ili 9,41%, a u odnosu na prethodnu godinu veći za 3.293.973 KM ili 5,64%. Struktura ostvarenih prihoda, primitaka i finansiranja je slijedeća: prihodi od poreza 53.733.569 KM, neporezni prihodi 5.280.984 KM, primljeni transferi i donacije 2.726.209 KM i primici od zaduživanja 1.293.400 KM.

6.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza ostvareni u iznosu od 53.733.569 KM, u odnosu na planirane manji su za 1.452.538 KM ili 2,63%, a u odnosu na prethodnu godinu veći za 3.465.331 KM ili 6,89%. Najznačajniji su prihodi od indirektnih poreza iskazani u iznosu 48.608.847 KM, porez na dohodak 3.565.892 KM, porez na dobit 834.959 KM i porez na imovinu 498.622 KM.

6.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi ostvareni u iznosu 5.280.984 KM, u odnosu na planirane manji su za 3.280.903 KM ili 38,31%, a u odnosu na prethodnu godinu veći za 569.920 KM ili 12,09%. Najznačajnije su naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga 3.248.280 KM, prihodi od poduzetničkih aktivnosti 1.432.849 KM, novčane kazne 593.466 KM, te primljeni transferi i donacije 2.726.209 KM.

6.1.2.1 Prihodi od koncesija

Prihodi od koncesija prema Odluci o raspodjeli prihoda od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa, patenata i autorskih prava u informatičkom sustavu RAS-u dijeli se u omjeru 60% proračunu Županije, a 40% proračunu općina, na čijem području su prihodi ostvareni. Prema raspodjeli javnih prihoda na korisnike (B2-obrazac), prihodi od koncesija ostvareni su u iznosu 57.182 KM, od čega je Županiji raspoređeno 34.309 KM, a općinama 22.873 KM.

Prema registru koncesijskih ugovora Ministarstva financija na dan 31.12.2015. godine postoje 35 ugovora o koncesiji i to 34 u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i 1 u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Od ukupnog broja ugovora, 14 koncesijskih ugovora iz nadležnosti Ministarstva gospodarstva se odnosi na eksploataciju mineralnih sirovina, 1 za eksploataciju vode, 3 za obavljanje sportsko rekreacione i turističke djelatnosti i 16 ugovora za izgradnju vjetroparkova i solarnih parkova za proizvodnju električne energije. Koncesijski ugovor iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva odnosi se na obavljanje lovne djelatnosti.

Prema podacima iz **Ministarstva gospodarstva** tijekom revidirane godine bilo je aktivno 12 koncesijskih ugovora za eksploataciju mineralnih sirovina i 2 za obavljanje sportsko rekreacione i turističke djelatnosti (skijališta). Naveden je i pregled 6 gospodarskih društava koji nemaju zaključen koncesijski ugovor, od kojih 4 su aktivna, odnosno, vrše eksploataciju mineralnih sirovina i to: „Roco – commerce“ d.o.o Livno, „KIB“ d.o.o Tomislavgrad, „Livnopotulovi“ d.o.o Livno i „Silit“ d.o.o Livno. Istim je Ministarstvo gospodarstva pozivajući se na Zakon o rudarstvu Županije, putem Rješenja odobrilo eksploataciju mineralnih sirovina (od 5 – 20 godina). **Međutim, navedeno nije sukladno Zakonu o koncesijama, obzirom da nije zaključen ugovor o koncesiji kojim će se regulirati međusobna prava i obveze.**

Pored navedenog, revizijom smo utvrdili da nije pravovremeno vršen obračun i ispostavljanje faktura za I polugodište 2015. godine, kako je predviđeno u koncesijskim ugovorima. U srpnju 2015. godine, ispostavljene su i evidentirane fakture koncesionarima iz oblasti turizma za 2014/2015 godinu. U prosincu 2015. godine evidentirane su fakture iz oblasti mineralnih sirovina koje se odnose na 2014. godinu u iznosu 31.344 KM, a na datum bilansa 2015. godine evidentirane su fakture za 2015. godinu.

Potraživanja od koncesija nisu realno iskazana, obzirom da su Glavnoj knjizi evidentirana sveukupna potraživanja temeljem koncesijskih naknada u iznosu 330.284 KM, od čega: ostala potraživanjima 71.227

KM i sumnjiva i sporna potraživanja 259.057 KM, uključujući i pripadajući dio potraživanja koji se odnosi na općine 40%, zbog čega su potraživanja od koncesija precijenjena za dio koji se odnosi na općine.

Imajući u vidu da su na sumnjivim i spornim potraživanjima iskazana potraživanja najvećim dijelom od Rudnici uglja Tušnica u iznosu od 243.379 KM, a koji prema informacijama odgovornih uopće ne izmiruju svoje obaveze, niti su utužena, resorno ministarstvo nije poduzelo sve potrebne aktivnosti propisane Zakonom o koncesijama kako bi se eksploatirana prirodna bogatstva i naplatila.

Ministarstvo gospodarstva treba sa korisnicima prirodnih bogatstava zaključiti koncesijske ugovore kojima će se regulirati međusobna prava i obveze, sukladno odredbama Zakona o koncesijama;

Pravovremeno ispostavljati fakture koncesionarima i iste knjigovodstveno evidentirati u pripadajućem iznosu 60%, te poduzimati sve potrebne aktivnosti propisane Zakonom o koncesijama u cilju naplate koncesijske naknade.

6.1.2.2 Prihodi od vlastitih djelatnosti

Prihodi od vlastitih djelatnosti iskazani su u iznosu 451.017 KM, od čega se najveći dio odnosi na slijedeće proračunske korisnike: Općinski sud Livno 285.837 KM, Ministarstvo unutarnjih poslova 104.333 KM, Gimnazija Marko Marulić 24.870 KM, Stručna služba Vlade 13.856 KM i Gimnazija Livno 7.500 KM

Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele je predviđeno da se vlastitim приходima podrazumjevaju prihodi koje proračunski korisnici ostvare obavljanjem djelatnošću na tržištu, ali ne i prihodi koje ostvare iz temeljne djelatnosti. Uredbom je predviđeno da će se vlastiti prihodi definirati u pravilniku o vlastitim приходima kojeg donose proračunski korisnici, uz suglasnost Ministarstva financija.

Revizijom proračunskih korisnika koji su iskazali najznačajnije prihode od vlastite djelatnosti utvrdili smo da je Ministarstvo unutarnjih poslova donijelo Pravilnik o vlastitim приходima u 2012. godini, kojim su definirani vlastiti prihodi koje ostvare na tržištu. Međutim, najveći evidentirani vlastiti prihod u iznosu od 60.248 KM odnosi se na povrate sredstava u 2015. godini od Ministarstva financija i Trezora BiH, ostvarenih od izdavanja osobnih dokumenata, a koji nisu predviđeni Pravilnikom o vlastitim приходima.

Kod Općinskog suda Livno nije donesen Pravilnik o vlastitim приходima. U proračunskom zahtjevu nisu planirani vlastiti prihodi, niti su prilikom izrade financijskog plana planirani rashodi koji će se pokriti iz vlastitih prihoda, kako je predviđeno člankom 37. Zakona o izvršavanju proračuna za 2015. godinu. Takođe, cjelokupan iznos evidentiranih vlastitih prihoda 285.837 KM odnosi se na sredstva jamčevina, iako nepredstavljaju prihode ostvarene na tržištu, odnosno, ne mogu se tretirati vlastitim приходima.

Vlastitim приходima iskazivati isključivo prihode ostvarene na tržištu, kako je to predviđeno odredbama Uredbe o utvrđivanju vlastitih prihoda, načinom i rokovima raspodjele.

6.2 Rashodi i izdaci

U financijskim izvješćima, rashodi i izdaci iskazani su u iznosu 66.957.517 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 2.107.316 KM ili 3,25%. Navedeni izdaci se odnose na troškove uposlenih 44.470.505 KM, tekuće transfere 8.792.255 KM, izdatke za materijal, sitan inventar i usluge 5.508.669 KM, nabave stalnih sredstava 4.416.145 KM, izdaci za otplate dugova 2.562.175 KM, kapitalne transfere 859.656 KM i izdatke za kamate 348.112 KM.

6.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Izdaci za bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinose iskazani su u iznosu od 44.470.505 KM i isti čine 66,42% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Rebalansom proračuna za ove izdatke planirano je ukupno 43.924.176 KM, a u Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna u koloni planirano iskazano je ukupno 45.345.862 KM, što predstavlja razliku od 1.421.686 KM. Prema datom obrazloženju odgovornih za utvrđenu razliku, radi se dijelom o preraspodjelama, dok se najveći iznos 1.164.900 KM odnosi poziciju tekućih transfera (ostale potpore pojedincima - pripravnici) kod Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih. Realizacija transfera vršena je samo kroz odobrenje operativnog proračuna na poziciji plaća i naknada, prenošenjem sa ekonomskog koda tekućih transfera- pripravnici, bez dokumentacije. Ovakav

način planiranja i izvršenja nije sukladno članku 54. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je propisano da se isplata bruto plaća i naknada, na osnovu utvrđene osnovice može vršiti samo do visine planiranih sredstava u Proračunu za te namjene.

Izdatke za plaće i naknade planirati i izvršavati na način propisan sa člankom 54. Zakona o proračunima u FBiH.

Struktura izdataka za plaće i naknade kao i usporedba sa izvršenjem prethodne godine data je u slijedećoj tabeli:

Opis	2015. godina	2014. godina
Bruto primanja uposlenika	34.123.482	32.804.212
Doprinosi poslodavaca	3.822.263	3.528.752
Naknade troškova uposlenika	6.524.760	6.498.384
Ukupno	44.470.505	42.831.348
Prosječan broj uposlenih na temelju radnih sati	1.905	1.865

Obračun plaća vrši se po propisima izvršne i zakonodavne vlasti Županije iz ranijeg perioda, a propisi za pripadnike policije, državne službenike i namještenike nisu usklađeni sa federalnim zakonima, iako su bili u obvezi još od 2010. godine. Rješenjem ministra financija, od 24.11.2015. godine, formirana je komisija za izradu radne verzije Zakona o plaćama i naknadama korisnika Proračuna Županije i do okončanja revizije nije donesen novi zakon. Pored navedenog, u 2015. godini Vlada nije donosila odluku o visini osnovice za obračun plaća, nego se samo u Odluci, od 05.10.2015. godine, o obustavljanju izvršenja pojedinih rashoda i izdataka, navodi da se utvrđuje vrijednost boda za obračun plaća i naknada za period srpanj-prosinac 2015. godine u visini od 525,40 KM. Prethodno donesena Odluka je iz 2010. godine, kojom je utvrđena bruto osnovica za obračun plaća u visini od 525,40 KM i važila je do 31.12.2011. godine, tako da za period siječanj-lipanj 2015. godine nije utvrđena bruto osnovica za obračun plaća.

Na razini Županije na snazi je Zakon o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Županiji iz 2014. godine, po kojem su Vlada i županijska tijela uprave bili dužni donijeti, odnosno uskladiti postojeće podzakonske propise u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona, što nije urađeno ni u 2015. godini, jer pravilnici o plaćama i naknadama nisu usklađeni.

Najviša plaća na razini Županije je plaća predsjednika Županijskog suda u iznosu od 4.256 KM sa dodatkom na plaću, dok najniža plaća iznosi 495 KM. Primanja po osnovu rada sa položajnim dodatkom od 30% predsjednika Vlade iznose 3.267 KM, predsjedatelja Skupštine 3.126 KM, zamjenika predsjedatelja Skupštine 2.865 KM, zastupnika 1.655 KM i ministara u Vladi 2.654 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji u revidiranoj godini bilo je zaposleno šest savjetnika predsjednika Skupštine, tri savjetnika predsjednika Vlade i po jedan savjetnik u MUP-u, Ministarstvu gospodarstva, Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Ministarstvu zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih. Pored navedenog, pravo na naknadu plaće ostvarivalo je osam zastupnika, pet dužnosnika Vlade i dva savjetnika, obzirom da je došlo do smjene vlasti nakon općih izbora krajem 2014. godine.

Kako je konstatirano i u prethodnim revizijskim izvješćima u Upravi za inspekcijske poslove se jednom uposleniku povećava plaća za 14% zbog izuzetnog zalaganja u privremenom obavljanju poslova Glavnog inspektora po Rješenju iz 2009. godine. Ovo pravo ukinuto rješenjem od 18.08.2015. godine. Kod Županijskog suda Livno utvrđeno je da je šefici jednog odjeljenja rješenjem od 01.01.2009. godine uvećana plaća za 20% za obavljanje i poslova arhivara, a u Skupštini Županije jednom uposleniku produžavan je radni odnos rješenjima svako 3 mjeseca na određeno vrijeme, uz obrazloženje da Skupština nije imenovala rukovoditelja Stručne službe koji je nadležan za raspisivanje natječaja. Zakonom o državnim službenicima i namještenicima u tijelima državne službe u Županiji (članak 56.) je utvrđeno u kojim slučajevima se može primjeniti privremeno obavljanje poslova, kao i da obavljanje istih može trajati najviše do tri mjeseca od dana donošenja rješenja o određivanju državnog službenika za obavljanje tih poslova.

Obzirom na navedeno, upitna je osnovanost i opravdanost uvećanja plaća na tako dugi rok, odnosno produženja radnog odnosa svako tri mjeseca, naročiti imajući u vidu da se povećanje plaće obračunava i isplaćuje od 2009. godine.

Temeljem **produženog/prekovremenog rada** isplaćeno je 178.324 KM, od čega se na srednje obrazovanje odnosi 91.331 KM, osnovno obrazovanje 78.794 KM, dok je kod ostalih proračunskih korisnika evidentirano 8.199 KM. U odnosu na prethodnu godinu ovi izdaci su manji za 64.811 KM ili 26,65%.

Naknade troškova zaposlenih najvećim dijelom se odnose na naknade za topli obrok 3.277.557 KM, koji je iznosio 8 KM po radnom danu, naknade za prevoz na posao i sa posla 1.628.644 KM i regres za godišnji odmor 800.629 KM (420 KM po uposlenom), obračunat i iskazan u dva dijela, temeljem dvije odluke od 17.09. i 30.12.2015. godine.

Propise vezane obračun i isplatu plaća uskladiti sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH.

Obračun i isplatu plaća zaposlenih potrebno je uskladiti sa važećim zakonskim propisima.

6.2.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu 5.508.669 KM, što u odnosu na planirane sa uključenim preraspodjelama 6.779.400 KM, predstavlja ostvarenje od 81,28%. U odnosu na prethodnu godinu ovi izdaci su ostvareni u manjem iznosu za 569.953 KM. Struktura spomenutih izdataka je: ugovorene i druge posebne usluge 2.110.405 KM, izdaci za tekuće održavanje 1.028.804 KM, izdaci za komunalne usluge 714.449 KM, izdaci za energiju 475.764 KM, nabava materijala 428.118 KM, izdaci za usluge prevoza i gorivo 414.942 KM, izdaci za osiguranje i bankarske usluge 122.508 KM, putni troškovi 108.665 KM i unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine 105.014

Iskazani **putni troškovi** u odnosu na prethodnu godinu veći su za 10.044 KM. Najvećim dijelom odnose se na: troškove dnevnica u zemlji 43.395 KM, u inozemstvo 32.863 KM i smještaj u zemlji 15.851 KM. Uvidom u dokumentaciju vezanu za isplatu troškova službenog putovanja kod Kantonalnog suda Livno utvrđeno je da su putni nalozi odobreni nakon izvršenog putovanja (npr. putni nalozi za putovanje u Neum izdati 08.06. za putovanje u periodu od 02.-05.06.2015. godine, gdje su za isto putovanje isplaćene pune dnevnice, iako je prema računu hotela osiguran puni pansion), što je također utvrđeno i kod Općinskog suda Livno. Kod Stručnih službi Vlade, Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta također su retroaktivno izdavani nalozi za putovanje, a u pojedinim slučajevima i na dan samog putovanja, iako su na put prema iskazanom vremenu na putnom nalogu kretali u 6 ili 7 sati. U pojedinim slučajevima za putovanja u inozemstvo kod MUP-a i Srednje strukovne škole „Silvije Strahimir Kranjčević“ nije posebno iskazan dio puta u zemlji i prelazak granice kao osnova za obračun ino dnevnica, a u većini slučajeva kod naprijed pomenutih institucija nije navedeno vrijeme pravljanja putnih naloga.

Naprijed navedeno ukazuje da nisu osigurane adekvatne kontrole vezane za troškove službenih putovanje, tako da su službena putovanja nisu izvršena u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja FBiH. Utvrdili smo da na troškovima službenih putovanja nije iskazan račun za avio karte u iznosu od 5.031 KM, bez dokumentacije kojom se potvrđuje opravdanost nastanka istog, a koji je iskazan kod Općinskog suda Livno na poziciji ostalih nespomenutih usluga.

Osigurati adekvatnu kontrolu službenih putovanja sa ciljem da se nalozi za službena putovanja popunjavaju i pravdaju u skladu da Uredbom o naknadama za službena putovanja FBiH.

Izdaci za usluge prevoza i goriva iskazani su u iznosu 414.942 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 76.226 KM. Pravilnikom o korištenju službenih vozila za potrebe županijskih tijela vlasti propisana je obveza posjedovanje putnog naloga za korištenje službenog vozila, vođenje evidencije o prijeđenoj kilometraži, utrošku goriva i maziva, kao i kontrola potrošnje goriva. Uvidom u dokumentaciju konstatirano je da, izuzev Ministarstva unutarnjih poslova i Uprave za inspeksijske poslove, korisnici proračuna nisu uspostavili adekvatne kontrole korištenja službenih vozila i utroška goriva. Izvršen je uvid kod Skupštine, Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta, Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Uprave za šumarstvo i utvrđeno da se za korištenje pojedinih vozila ne izdaju putni nalozi, zatim da se dio izdatih putnih naloga ne popunjava po svim propisanim stavkama, što onemogućava provođenje potpune kontrole korištenja službenih vozila i goriva. Kod Općinskog suda Livno u izdatim putnim nalogima se vodi evidencija o pređenim kilometrima i utrošku goriva, ali nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da se provodi kontrola korištenja službenih vozila i potrošnja goriva po pređenom kilometru.

Iz naprijed navedenog proizilazi da nisu u potpunosti uspostavljene potrebne kontrole kretanja vozila i potrošnje goriva, kao i da su svi izdaci nastali za potrebe obavljanja redovnih poslova organa uprave, kako je propisano Pravilnikom o korištenju službenih vozila za potrebe županijskih tijela vlasti. Pored navedenog, na izdacima za gorivo Uprave za šumarstvo iskazan je iznos od 26.720 KM, koji se odnosi sudsku presudu na ime duga za isporučenu robu (gorivo) u razdoblju od 2007.-2009. godine, a ne na propisanim pozicijama sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Uspostaviti kontrole korištenja službenih vozila i potrošnje goriva kod svih proračunskih korisnika sukladno Pravilniku o korištenju službenih vozila za potrebe županijskih tijela vlasti.

Rashode tekućeg razdoblja iskazivati na propisanim pozicijama sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Ugovorene usluge iskazane u iznosu od 2.110.405 KM u odnosu na prethodnu godinu ovi izdaci su manji su za 463.585 KM. U okviru ugovorenih usluga najznačajniji su izdaci za druge samostalne djelatnosti 379.649 KM, ostale ugovorene usluge 239.859 KM, izdaci za rad povjerenstava 220.728 KM, troškovi odvjetnika 142.253 KM, troškovi vještačenja 231.996 KM, izdaci za naknade skupštinskim zastupnicima 218.363 KM i usluge reprezentacije 85.281 KM itd.

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti iskazani u iznosu od 379.649 KM, u odnosu na prethodnu godinu manji su za 135.406 KM. Ustanove obrazovanja iskazale su 218.047 KM (srednje obrazovanje 100.248 KM, osnovno obrazovanje 75.826 KM), uglavnom temeljem zaključenih ugovora sa vanjskim suradnicima za potrebe izvođenja redovite nastave. Od ostalih proračunskih korisnika značajniji su kod: Ministarstva znanosti 75.668 KM, Ministarstva financija 31.631 KM, Ministarstva rada, zdravstva, skrbi i prognanih 27.916 KM i Direkcije za robne rezerve 18.200 KM. Kao i prethodnih godina angažovani su vanjski suradnici kod Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva i Direkcije robnih rezervi. U Ministarstvu financija angažovani su vanjski suradnici za obavljanje redovitih poslova i zadataka (prikupljanja, sređivanja i vođenje dokumentacije od značaja za izvršavanje zadataka Ministarstva; vođenje evidencije dolazaka djelatnika na posao i s posla; organiziranje poslova vezanih za putovanja ministra i druge poslove), a u pojedinim slučajevima angažovani su tijekom cijele 2015. godine, temeljem periodičnih ugovora. Također, kod Ministarstva gospodarstva bilo je angožovanja po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima za redovite poslove, a koji se odnose na asistiranje u implementaciji projekata sufinanciranih putem EU, asistiranja u pripremi novih projekata na način da korespondira sa općinama i drugi poslovi, a u pojedinim slučajevima ugovor je zaključen krajem mjeseca za protekli mjesec.

Obzirom da su se tijekom godine zaključivali ugovori o djelu sa vanjskim suradnicima za obavljanje poslova i radnih zadataka koji su sistematizirani pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i predstavljaju redovne poslove u nadležnosti proračunskih korisnika, ne može se potvrditi osnovanost i opravdanost angažovanja vanjskih suradnika za obavljanje tih poslova.

Angažiranje vanjskih suradnika po ugovorima o djelu vršiti samo za poslove koji nisu sistematizirani pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i koji ne predstavljaju redovite poslove u nadležnosti proračunskih korisnika.

Izdaci za rad povjerenstva su iskazani u iznosu od 220.728 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 77.921 KM. Najznačajniji izdaci su kod: Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa 65.460 KM (polaganje vozačkih ispita), Skupštine 46.140 KM (rad radnih tijela Skupštine), Ministarstva unutarnjih poslova 38.855 KM i Općinskog suda Livno 18.650 KM. Odlukom o naknadama za rad u radnim tijelima koje imenuje Vlada utvrđeno je da se neće isplaćivati naknada uposlenicima ministarstava i drugim organima uprave, ukoliko je radno tijelo utemeljeno radi izvršavanja poslova koji su utvrđeni kao redoviti poslovi sukladno djelokrugu županijskih organa uprave. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su obavljani poslovi koji predstavljaju redovite poslove organa uprave (godišnji popis, provođenje postupka nabavke, žalbeno vijeće, stegovno povjerenstvo, povjerenstva za koncesije i drugo).

Obzirom da su navedene poslove uglavnom obavljali uposlenici, kao i da se radi o redovitim poslovima u nadležnosti organa uprave, ne može se potvrditi opravdanost isplate ovih izdataka.

Preispitati osnovanost isplate naknada za rad u povjerenstvima kod obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u iznosu od 85.281 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 5.766 KM. Najznačajni su kod Uprave za branitelje 19.476 KM i Ministarstva unutarnjih poslova 11.664 KM. Uredbom Vlade o ograničavanju izdataka za reprezentaciju utvrđeni su tromjesečni limiti za troškove reprezentacije i ovlaštene osobe za korištenje reprezentacije. Međutim, navedenom Uredbom nije određen način kontrole i praćenja ovih izdataka, kao ni postupanje u slučaju prekoračenja limita. Provedenom revizijom utvrđeno je da su Upravi za branitelje odobrena sredstava tekuće pričuve u iznosu od 15.440 KM za obilježavanje Dana Hrvatskog vijeća obrane, po računu od 15.04.2015. godine, za konzumaciju jela i pića. Pored navedenog, kod Uprave za branitelje evidentiran je račun na iznos od 2.178 KM za konzumaciju jela i pića, bez navedenog povoda, odnosno razlog nastanka, iako je Uredbom o ograničavanju izdataka za reprezentaciju utvrđen tromjesečni limit od 1.000 KM za rukovoditelje uprava, službi i ureda. Nisu se poštovale odredbe Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju niti kod drugih korisnika, obzirom da je kod pojedinih proračunskih korisnika utvrđeno prekoračenje limita za troškove reprezentacije i nisu navedeni povodi nastanka troškova reprezentacije kod Skupštine, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva financija).

Na osnovu navedenog, sredstva reprezentacije nisu realizirala sukladno Uredbi o ograničavanju izdataka za reprezentaciju, niti da je uspostavljena zadovoljavajuća kontrola i nadzor nad utroškom sredstava za reprezentaciju.

Sredstva za reprezentaciju koristiti na način propisan Uredbom o ograničavanju izdataka za reprezentaciju i utvrditi kontrolu i način praćenja utroška ovih sredstava.

6.2.3 Tekući transferi

Tekući transferi iskazani su u iznosu 8.792.255 KM i u odnosu na planiranih 10.600.307 KM (preraspodjelama i operativnim proračunom za pripravnike umanjeni na 9.634.491 KM) predstavljaju ostvarenje od 82,94%. Navedeni transferi odnose se na: transfere drugim razinama vlasti 2.548.696 KM (očinama 893.400 KM, potpore za kulturu 412.448 KM, potpore za sport 195.437 KM, potpore za visoko školstvo Zavodu za školstvo i studentskim domovima 500.000 KM, ostale potpore 47.411 KM i potpore za zdravstvene institucije 425.000 KM), transferi pojedincima 3.015.379 KM, transferi neprofitnim organizacijama 1.441.792 KM, subvencije javnim poduzećima 410.945 KM, subvencije privatnim poduzećima 952.226 KM i drugi tekući rashodi 423.217 KM.

Kod **Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta** realizirani su transferi za visoko školstvo, kulturu i sport. **Transfer za visoko obrazovanje** realiziran je u iznosu 500.000 KM, od čega se na Sveučilište u Mostaru odnosi 411.000 KM, Studenski centar Mostar 84.000 KM i Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti u Mostaru 5.000 KM (po Sporazumu iz 2012. godine, koji se odnosio samo na tu godinu). Realizacija transfera je vršena na način da su se svaki mjesec iskazivala sredstva Sveučilištu u Mostaru (9 mjeseci po 43.000 KM i 24.000 KM), a Studenskom centru po 7.000 KM. Sredstva su evidentirana za mjesece i dok nije donesena Odluka o usvajanju Programa utroška o financiranju istih od 09.07.2015. godine, u ukupnom iznosu od 600.000 KM, koja su Rebalansom umanjena na 500.000 KM, bez obrazloženja i izmjena Programa. Financiranje Sveučilišta u Mostaru iskazano je temeljem Sporazuma o financiranju istog u Mostaru iz 2002. godine, kojim se Županija, kao suosnivač, obvezuje da trajno sudjeluje u financiranju djelatnosti Sveučilišta u Mostaru. Financiranje Studentskog centra u Mostaru vršeno temeljem Sporazuma o financiranju smještaja i ishrane za studente sa područja Županije u 2015. godini od 10.07.2015. godinu, kojim se Studenski centar obvezuje sredstva utrošiti isključivo u svrhu plaćanja troškova smještaja i ishrane studenata.

Revizijom smo utvrdili da u Programu utroška i sporazumima nije definirana obveza korisnika za pravdanjem sredstava, nego samo obveza financiranja, što je potrebno preispitati i obvezati korisnike na pravdanje, obzirom da se radi o proračunskim sredstvima. Također, tijekom provođenja revizije nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potrdila da su doznačena sredstva i utrošena za predviđene namjene, jer od strane korisnika nije dostavljena dokumentacija, niti je prezentirano da je nadležno Ministarstvo tražilo da korisnici pravdaju doznačena sredstva.

Aktima nadležnog ministarstva definirati obveze nadzora nad namjenskim utroškom sredstava doznačenih Sveučilištu u Mostaru i Studenskom centru u Mostaru, kao i obveza krajnjih korisnika izvješćivanja o namjenskom utrošku istih.

Transfer za kulturu realiziran je u iznosu 410.448 KM, od čega je Rebalansom planirano 300.000 KM i odlukama iz tekuće pričuve odobreno 110.000 KM. Odlukom Vlade o usvajanju Programa utroška sredstava i raspodjele sredstava od 26.11.2015. godine odobreno je 300.000 KM i to za poseban dio 270.000 KM i opći dio 30.000 KM. Isti dan donesena je i Odluka o odobravanju finansijskih sredstava iz tekuće pričuve u iznosu 30.000 KM, zbog povećanog broja pristiglih prijavi, Zakonom o izvršavanju proračuna za 2015. godinu je utvrđeno da će se od potpora za kulturu najmanje 30% sredstava izdvojiti za vjerske zajednice, najmanje 10% za svaku.

Revizijom smo utvrdili da je prije donošenja Programa utroška vršena raspodjela sredstava posebnim odlukama Vlade, a kasnije u Programu utroška i obuhvaćeni. Tako je npr. Odlukom Vlade, od 11.06.2015. godine, odobrena raspodjela sredstava Franjevačkom muzeju i galeriji Gorica 30.000 KM i Franjevačkom muzeju 9.000 KM za prva tri mjeseca 2015. godine, uz konstataciju da će ova raspodjela biti sastavni dio Programa utroška sredstava nadležnog ministarstva. Vršeno je odobrenje sredstava i za: naprijed navedene još 19.000 KM; KUD Rudine 5.000 KM i Udruzi „Stećak“ Tomislavgrad 15.000 KM po pojedinačnim zahtjevima. Po usvojenom Programu donesene su pojedinačne odluke, kojim se obvezuju korisnici sredstava da dostave izvješće o namjenskom utrošku dodijeljenih novčanih sredstava najkasnije (90) dana od dana uplate sredstava. Sredstvima tekuće pričuve po odlukama Vlade, između ostalog, financirano je slijedeće: pomoć Dječijem vrtiću u Glamoču 10.000 KM; dječijem vrtiću u Tomislavgradu 4.000 KM; odlazak Gradske limene glazbe u Francusku 2.000 KM; Župnom uredu Svih svetih u Livnu 30.000 KM; BZK „Preporod“ Livno 14.000 KM. Pored navedenog, Pravilnikom o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava iz tekućeg granta za programe iz oblasti kulture koji se financiraju i sufinanciraju sredstvima Proračuna, definirano je da će se sredstva za programe iz oblasti kulture dodjeljivati isključivo na osnovu programa i prijavi na propisanom obrascu po javnom pozivu, nakon čega se provodi ocjenjivanje u skladu sa definiranim kriterijima na propisanim obrascima. Nismo mogli potvrditi da su korisnici slali zahtjeve na propisanim obrascima, niti da je vršeno ocjenjivanje sukladno Pravilniku, jer je Program priložen samo tabelarni pregled o korisnicima koji imaju kompletnu i nepotpunu dokumentaciju.

Na osnovu prethodno navedenog, raspodjela ovih transfera nije u potpunosti vršena po odredbama Zakona o izvršenju proračuna za 2015. godinu i navedenom Pravilniku, jer se u više slučajeva doznaka sredstava vršila na osnovu pojedinačnih zahtjeva korisnika, koji su kasnije dijelom uvršteni u Program ili doznačena iz sredstava tekuće pričuve.

Transfer za sport realiziran je u iznosu od 190.437 KM, od čega je Rebalansom planirano 180.000 KM, a odlukama iz tekuće pričuve odobreno 10.500 KM. Vlada je 05.10.2015. godine donijela Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava i raspodjele sredstava tekućih transfera za sport u iznosu 180.000 KM, i to za poseban dio 153.000 KM i opći dio 27.000 KM. Pravilnikom o kriterijima, načinu i postupku raspodjele sredstava iz tekućeg granta za programe iz oblasti športa koji se financiraju i sufinanciraju sredstvima Proračuna, definirana su osnovna polja financiranja športa na nivou Županije, kao redoviti i dodatni programi. Svakom od navedenih redovitih i dodatnih programa dati su opći uvjeti za učešće. Izvršenim uvidom u Zapisnik, od 29.07.2015. godine, povjerenstva za donošenje Programa utroška i Popis prijavi koje su zadovoljile uvjete javnog poziva, nije jasno definirano što se odnosi na redovite, a što na dodatne programe, tako ne možemo potvrditi da se dodjela sredstava vršila u skladu sa navedenim Pravilnikom, kojim je definirano da se izdvaja iznos od 85% nositeljima športskih djelatnosti na nivou Županije na ime redovitih programa, a 15% nositeljima športskih djelatnosti na ime dodatnih programa. Pored navedenog, prije usvajanja Programa utroška Vlada je donosila odluke o odobravanju finansijskih sredstava, koji će biti sastavni dio Programa utroška za: finansijsku potporu HNK „Tomislav“ Tomislavgrad u iznosu od 5.000 KM; JU „Centar za kulturu i sport“ Drvar 5.000 KM i 1.300 KM; Županijskom nogometnom savezu za nogometne klubove 29.600 KM (30.07.); Općini Kupres za Dan kosidbe na Kupresu 10.000 KM i bez prethodne odluke Vlade Udruzi mladih Tomislavgrad 1.300 KM.

Obzirom da su se sredstva dodjeljivala odlukama Vlade prije usvajanja Programa utroška, zatim da su se dijelom doznačavala sredstva iz tekuće rezerve, konstatujemo da se raspored sredstava nije u

potpunosti vršio sukladno Pravilniku, niti da se realizacija sredstava za transfer za sport vršila sukladno Zakonu o izvršenju proračuna za 2015. godinu.

Tekuće transfere za kulturu i sport realizirati na način propisan Zakonom o izvršenju proračuna i sukladno usvojenim pravilnicima.

Subvencije javnim poduzećima se odnose na poticaj industrijskoj proizvodnji, obrtništvu, malom i srednjem poduzetništvu 346.071 KM i subvencije za veterinarstvo 64.874 KM.

Kod Ministarstva gospodarstva subvencije industrijskoj proizvodnji, obrtništvu, malom i srednjem poduzetništvu realizirane su u iznosu 346.071 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više su iskazane za 146.910 KM. Odluka o usvajanju Programa potpore sektorima prerađivačke industrije sa kriterijima za 2015. godinu donesena je 09.07.2015. godine, nakon čega je 22.07.2015. godine objavljen Javni poziv za dostavljanje ponuda. Odluku o raspodjeli sredstava Vlada je usvojila 05.11.2015. godine, kada se raspodjela sredstava umanjila proporcionalno za 10% po svakom projektu, tako da je prijedlog za 16 projekata iznosio 294.300 KM (u rasponu od 5.400 KM do 31.500 KM po pojedinom projektu) i za opći dio 55.700 KM. Nakon toga, donesena je Odluka o odobravanju jednokratnih finansijskih sredstava JP RU „Tušnica“ d.o.o. Livno, od 26.11.2015. godine, u iznosu od 55.700 KM, po Zahtjevu za socijalnom i finansijskoj pomoći. Sa odabranim korisnicima po Programu zaključeni su ugovori o financiranju projekata, kojim se utvrđuje obveza dostave izvješća o utrošku sredstava sa dokazima u roku od 90 dana od dana cjelokupnog doznačavanja sredstava, kao i neposredno praćenje izvršenja projekta od strane Ministarstva. Izvršenim uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da korisnik „Drvo-best“ d.o.o. Drvar, kojem je dodjeljeno 30.600 KM za izgradnju sušare za drvo, ima dospjele, a neizmirene porezne obveze u iznosu od 245.950 KM, o čemu je zaključen Sporazum sa Poreznom upravom FBiH, od 04.03.2015. godine. Kao obvezna dokumentacija Programom potpore tražena je dostava Potvrde o izmirenim obvezama po osnovu poreza i doprinosa. Za dodjeljene subvencije za 2014. i 2015. godinu do okončanja revizije, od strane Ministarstva nije vršen nadzor nad namjenskim utroškom, niti je prezentirana dokumentacija o pravdanju namjenskog utroška od strane korisnika subvencija.

Na osnovu navedenog, dodjela sredstava nije u potpunosti vršena samo za one korisnike koji ispunjavaju uvjete po Programu potpore sektorima prerađivačke industrije sa kriterijima za 2015. godinu, niti da su se sredstva pravdala i nadzor vršio prema odredbama zaključenih ugovora.

Tekući transfer Subvencije industrijskoj proizvodnji, obrtništvu, malom i srednjem poduzetništvu realizirati na način kako je to Programom potpora sektorima prerađivačke industrije s kriterijima raspodjele i predviđeno;

Pravdanje sredstava o namjenskom utrošku za Subvencije industrijskoj proizvodnji, obrtništvu, malom i srednjem poduzetništvu vršiti sukladno odredbama ugovora kroz izvješća korisnika o namjenskom utrošku i vršenja nadzora od strane nadležnog Ministarstva.

Drugi tekući rashodi iskazani su u iznosu od 423.217 KM, a odnose se na povrat više ili pogrešno uplaćenih sredstava 157.888 KM i izvršenje sudskih presuda 265.329 KM. Izvršenje sudskih presuda je izvršeno po uputama Ministarstva financija krajem 2015. godine o izjašnjenju proračunskih korisnika u svezi neizvršenih sudskih rješenja na banci, kako bi se Ministarstvo financija moglo dati suglasnost banci da izvrši izvršna rješenja po redoslijedu iz pregleda banke. Za izvršna rješenja za koja se nisu očitovali proračunski korisnici, nisu dati nalozi za izvršenje. Iskazano izvršenje najvećim dijelom od 243.935 KM odnosi se na MUP, od čega je sa razgraničenih rashoda iskniženo 216.512 KM, a ostalo od 27.423 KM odnosi se na izvršna rješenja koja nisu iskazana na razgraničenjima.

6.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi iskazani su u iznosu 859.656 KM i u odnosu na planirane 1.306.080 KM (preraspodjelama umanjeni za 551.420 KM) predstavljaju ostvarenje od 65,82%. Kapitalni transferi iskazani su na poziciji transferi drugim nivoima vlasti od 552.700 KM (Županijskoj bolnici 377.642 KM, općinama za vodoprivredu 151.558 KM i osnovnim školama 23.500 KM) i transfer pojedincima 306.956 KM.

Kod **Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih** transfer Županijskoj bolnici u Livnu je realizovan u iznosu 377.642 KM. Odlukom Vlade o usvajanju Program utroška sredstava od 25.05.2015. godine definirano je da će se raspodjela sredstava vršiti za kapitalne programe i projekte na temelju zahtjeva

od Županijske bolnice, odnosno izvršenih radova i dostavljenih računa, situacija o izvršenom poslu i slično, uz obavezan potpis Nadzornog organa. Za svaki izdatak resorno Ministarstvo će donijeti zasebno rješenje.

Revizijom smo utvrdili da je doneseni Program utroška sredstava uopćen, nisu navedeni kapitalni projekti koji će se sufinancirati, niti su definirani kriteriji za raspodjelu sredstava, kako je propisano u članku 35. stavak 2. Zakona o izvršavanju proračuna za 2015. godinu. Uvidom u pojedinačna rješenja o dodjeli sredstava odobravani su svi podneseni zahtjevi od Županijske bolnice, uključujući i nabave roba. Kao primjer: rješenjem od 16.10.2015. godine, odobren je u iznos 153.700 KM (aparati za anesteziju i drugi), rješenjem od 09.12.2015. godine, nabava roba u iznosu 47.458 KM (perilica za pranje rublja 21.759 KM, Urtero – reoskop 13.699 KM i drugi), zbog čega ova rješenja o prijenosu sredstava nisu donesena sukladno Programu utroška sredstava za kapitalne projekte – izvedene radove, odnosno, nisu iskorištene kako je propisano u članku 31. Zakona o izvršavanju proračuna za 2015. godinu.

Pored navedenog, resorno Ministarstvo sa Županijskom bolnicom nije zaključilo ugovor o sufinanciranju kapitalnih projekata kojim bi se regulirali međusobna prava i obveze. Županijska bolnica nije izvještavala resorno Ministarstvo u roku od 15 dana po izvršenom utrošku sredstava. **Ministarstvo nije postupilo sukladno članku 35. stav. 4 Zakona o izvršavanju proračuna za 2015. godinu, jer o utrošenim sredstvima po Programu utroška nije izvještavalo Ministarstvo financija i Vladu, nije sačinilo godišnji izvještaj o realizaciji namjenskih sredstava, niti je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, sačinilo obrazac 9.- Izvješće o utrošku namjenskih sredstava.**

Ministarstvo zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih treba da donese jasne kriterije za raspodjelu sredstava za kapitalne projekte i predloži Program utroška sredstava sa navedenim projektima koji će sufinancirati iz proračuna, te realizirati i izvješćivati sukladno propisima.

Kod **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** za transfer općinama iz oblasti vodoprivrede iskazan je iznos od 151.558 KM, dok su prema Odluci Vlade o usvajanju Programa utroška sredstava od 16.12.2015. godine sredstva odobrena u iznosu 290.000 KM, odnosno Izmjenama i dopunama iste Odluke od 30.12.2015. godine 300.000 KM (288.000 KM općinama i 2.000 rezervna sredstva). Kao obrazloženje za kasno donošenje Programa utroška sredstava navedena je nemogućnost počinjanja sa programom utroška, jer sve općine nisu na vrijeme dostavile završno izvješće i nisu ispoštovale sve ugovorene obveze (Livno i Drvar). Za sredstva općinama definirani su projekti sa pripadajućim iznosima koji se financiraju iz ovih sredstava. Visina sredstava je utvrđena u visini ostvarenih općih i posebnih vodnih naknada u toj općini iz prethodne godine, dok je odabir projekata urađen, na prijedlog općinskih načelnika. Tako je na zahtjev načelnika općina Kupres i Glamoč u Izmjenama i dopunama Programa utroška sredstava izvršena izmjena projekata, za koje imaju provedenu proceduru javnih nabavki za realizaciju izvođenja radova, čime nisu poštivani uvjeti postavljeni za predlaganje projekata po prioritetima. Za iskazana sredstva u iznosu od 151.558 KM zaključeni su ugovori sa općinama i to: Tomislavgrad 115.488 KM, Kupres 25.027 KM, Glamoč 6.336 KM i Bosansko grahovo 2.707 KM, te rezervna sredstva 2.000 Ekološkoj udruzi Glavica.

Revizijom smo utvrdili da resorno Ministarstvo nije utvrdilo kriterije za odabir predloženih projekata. Sredstva u iznosu od 138.441 KM nisu realizirana prema donesenom Programu utroška, i to za 2 projekta Općine Livno ukupne vrijednosti 126.518 KM i 1 projekt Općine Drvar u vrijednosti 11.923 KM, nisu iskazana u 2015. godini, niti su zaključeni ugovori sa navedenim općinama, čime sredstva nisu realizirana sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna za 2015. godinu. Ministarstvo nije postupilo sukladno članku 35. stav. 4 Zakona o izvršavanju proračuna za 2015. godinu, jer o utrošenim sredstvima po Programu utroška nije izvještavalo Ministarstvo financija i Vladu, nije sačinjen godišnje izvješće o realizaciji namjenskih sredstava, niti je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, sačinilo obrazac 9.- Izvješće o utrošku namjenskih sredstava.

Zbog kašnjenja u donošenju Programa utroška nije izvršen nadzor nad utroškom sredstava, a prema obrazloženju odgovornih samo su Općini Tomislavgrad doznačena sredstva i realizacija je još uvijek u toku.

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva treba da utvrdi kriterije za odabir projekata po prioritetima, pravovremeno predlaže Program utroška sredstava i realizira sredstva sukladno Programu utroška i Zakonu o izvršavanju proračuna, te izvješćiva sukladno propisima.

6.2.5 Tekuća pričuva

Sredstva tekuće pričuve proračunom su planirana u iznosu 450.000 KM, a realizirana u iznosu 372.864 KM. Prema Izvješću o korištenju sredstava tekuće pričuve Odlukama Vlade je raspoređeno 316.864 KM, zaključcima predsjednika Vlade 36.000 KM i zaključcima ministra financija 20.000 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da nisu utvrđeni Kriteriji za uporabu sredstava tekuće pričuve, kako je propisano člankom 13. stav 2. Zakona o izvršavanju proračuna za 2015. godinu.

Uvidom u Izvješća o korištenju tekuće pričuve utvrdili smo da su sredstva odobrena na zahtjev/molbu korisnika, i to: Upravi za branitelje za troškove reprezentacije 15.440 KM, potpore udrugama za obilježavanje praznika 15.000 KM, potpora za kulturu 30.000 KM, te više financijskih potpora sportskim klubovima, vjerskim zajednicama, iako se istim iz Proračuna dodjeljuju sredstva sa drugih pozicija nadležnih ministarstava (transfer za sport i kulturu, za udruženja branitelja i drugi). Takođe, ustanovama predškolskog obrazovanja 32.000 KM, Dječiji vrtić „Leptirić“ 10.000 KM, sponzoriranje naturalnih večeri srednjih škola 11.970 KM, za podmirenje troškova reprezentacije – Božićni i novogodišnji domjenak 3.367 KM, te drugi troškovi reprezentacije, Direkciji robnih rezervi 5.500 KM za isplatu plaća zaostalih plaća po Ugovoru o djelu, pomoć udruzi građana 3.000 KM, i drugi), kao i razne pomoći pojedincima: za školovanje financiranje postdiplomskih studija 2.800 KM, liječenje i drugi.

Imajući u vidu prethodno navedeno, sredstva tekuće pričuve nisu u cijelosti korištena isključivo za podmirivanje hitnih i nepredviđenih izdataka, kako je to odredbama Zakona o izvršenju proračuna za 2015. godinu predviđeno.

Potrebno je donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve, te ista u cijelosti koristiti sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna.

6.3 Financijski rezultat

Prema objavljenom Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2015. godinu, iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Planirano ¹	Ostvareno u 2015. godini	Ostvareno u 2014. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	68.147.994	61.740.762	58.446.789	91,00
I 1.	Prihodi od poreza	55.186.107	53.733.569	50.268.238	97,00
I 2.	Neporezni prihodi	8.561.887	5.280.984	4.711.064	62,00
I 3.	Primljeni transferi i donacije	4.400.000	2.726.209	3.467.487	62,00
II	RASHODI	63.522.719	59.979.197	58.681.960	94,00
II 1.	Tekući rashodi	52.125.262	49.979.174	48.909.972	95,88
II 2.	Tekući transferi	9.634.491	8.792.255	8.665.096	91,00
II 3.	Kapitalni transferi	1.306.080	859.656	1.001.776	66,00
II 4.	Izdaci za kamate	379.750	348.112	105.116	92,00
II 5.	Tekuća pričuva	77.136	-	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I – II	4.625.275	1.761.565	(235.171)	-
IV	NETO NABAVA STAL.SREDST. (IV 2. – IV 1.)	5.467.590	4.416.145	5.651.482	-
IV 1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	-
IV 2.	Izdaci za nabavu stalnih sredstava	5.467.590	4.416.145	5.651.482	81,00
V	UKUPAN SUFICIT (UKUPAN DEFICIT) III –IV		(2.654.580)	(5.886.653)	-
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1. – VI 2.)				
VI 1.	Primici od financijske imovine	-	-	-	-

¹ U godišnjem izvješću o izvršenju proračuna na poziciji planirano nisu uneseni podaci iz usvojenog Rebalansa proračuna za 2015. godinu, kako je propisano Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, već su podaci uneseni sa uključenim preraspodjelama koje su izvršene na poziciji rashoda i izdataka nakon Rebalansa proračuna.

VI 2.	Izdaci za finansijsku imovinu	-	-	-	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1. – VII 2.)	842.315	(1.268.775)	4.511.873	-
VII 1.	Primici od zaduživanja	3.465.368	1.293.400	5.068.632	37,00
VII 2.	Izdaci za otplate dugova	2.623.053	2.562.175	516.759	98,00
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	842.315	(3.923.355)	(1.334.780)	-

Podaci iz bilance stanja:

NERASPOREĐENI VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA		8.460.485	4.540.550	
--	--	------------------	------------------	--

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 63.034.162 KM, rashodi i izdaci 66.957.517 KM, te višak rashoda nad prihodima (deficit) u iznosu 3.923.355 KM.

U računovodstvenom izvješću Konsolidirana bilanca stanja na dan 31.12.2015. godine iskazan je neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (akumulirani deficit) u iznosu od 8.460.485 KM, što u odnosu na prethodnu godinu kada je iskazan u iznosu 4.540.550 KM, predstavlja povećanje od 3.919.935 KM. Razlika od 3.420 KM evidentirana u korist akumuliranog deficita odnosi se na provedena knjiženja tijekom revidirane godine po redovnom godišnjem popisu za 2014. godinu (otpis obveza i višak priznatih potraživanja iz likvidacione mase Hercegovačke banke d.d Mostar).

Provedenom revizijom utvrdili smo da finansijski rezultat za 2015. godinu nije točno iskazan za najmanje 973.086 KM, obzirom da su obveze po pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima u iznosu 495.701 KM i stvorene obveze iznad Proračunom odobrenih u iznosu 477.385 KM iskazane na poziciji kratkoročnih razgraničenja, a ne na odgovarajućoj poziciji rashoda i izdataka. Navedeno nije sukladno članku 76. Zakona o proračunima u FBiH, te slijedom toga ni članku 16. Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i članku 35. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH, prema kojim se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka obveze u izvještajnom periodu na koji se odnose. Zbog prethodno navedenog, finansijski rezultat tekuće godine (deficit) iskazan u iznosu 3.923.355 KM podcijenjen je za najmanje 973.086 KM, a samim tim i akumulirani deficit na kraju 2015. godine (šire opisano u točki 7.2.2 Izvješća).

7. Imovina, obveze i izvori sredstava

7.1 Novčana sredstva

Novčana sredstva na datum bilance iskazana u iznosu 6.845.251 KM, u odnosu na prethodnu godinu manja su za 1.715.341 KM. Stanje na žiro-računu iskazano je u iznosu 6.813.922 KM i isto se odnosi na transakcijski račun i otvorene podračune za namjenska sredstva i donacije. Stanje blagajne iznosi 30.186 KM, devizne blagajne 1.126 KM i deviznog računa 18 KM.

Na datum bilance na depozitnim računu iskazano je stanje 168.538 KM, za koje prema obrazloženju odgovornih, nisu bili u mogućnosti izvršiti prenos prikupljenog novca sa depozitnog računa na transakcijske račune u okviru Jedinog računa riznice, kako je propisano Zakonom o riznici u FBiH.

7.2 Kratkoročna potraživanja i razgraničenja

7.2.1 Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 1.074.647 KM, u odnosu na prethodnu manja su za 174.513 KM. Iskazana potraživanja odnose se na potraživanja od pravnih osoba 166.089 KM i ostala potraživanja 908.558 KM.

U strukturi ostalih potraživanja iskazana su sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu 318.355 KM i ostala potraživanja u iznosu 584.551 KM. Tijekom revidirane godine sa sumnjivih i spornih potraživanja izvršen je prijenos depozita proračunskih korisnika na računima kod Hercegovačke banke u iznosu 509.087 KM, temeljem izdatih potvrda o priznanju potraživanja iz likvidacione mase Hercegovačke banke d.d. Mostar od strane Likvidacijskog upravitelja iz 2012. i 2015. godine. Prema pregledu potraživanja Ministarstva financija prijavljena potraživanja korisnika su iznosila 619.721 KM, a priznata potraživanja 622.876 KM. Pozitivna

razlika više priznatih potraživanja od 3.155 KM evidentirana je u korist akumuliranog deficita. U 2015. godini korisnicima je uplaćeno 113.789 KM, a preostalo 509.087 KM preneseno na ostala potraživanja.

Kod **Ministarstva gospodarstva** iskazana su najveća potraživanja po osnovu koncesija u ukupnom iznosu 330.284 KM, i to: na sumnjiva i sporna potraživanja 259.057 KM i ostala potraživanja 71.227 KM.

U Glavnoj knjizi trezora evidentiran je i dio 40% potraživanja od koncesija koja stvarno pripadaju općinama na čijem području se vrši eksploatacija prirodnog bogastva i kojim se putem Raspodjele javnih prihoda vrši uplata prihoda i knjigovodstveno evidentiranje istih, zbog čega ista potraživanja nisu realno iskazana, odnosno precijenjena su za dio koji se odnosi na općine, (šire opisano točka 6.1.2.1 Izvješća).

Pored navedenog, revizijom smo utvrdili da potraživanja od koncesija, nisu potvrđena ovjerenim konfirmacijama sukladno članku 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Za iskazana sumnjiva i sporna potraživanjima, za koja u bilješkama, odnosno prilikom popisa potraživanja Povjerenstvo za popis nije dalo obrazloženje pojedinačnih stanja sumnjivih i spornih potraživanja, te nisu planirane aktivnosti i način rješavanja istih, kako je propisano članku 28. stav 6. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Takođe, potraživanja starija od 6 mjeseci nisu iskazana kao sumnjiva i sporna potraživanja, kako je to propisano odredbama Računovodstvenih politika za federalne proračunske korisnike i trezor.

Ministarstvo zdravstva, rada, socijalne skrbi i raseljenih raspolaže sa 20 stanova u Drvaru koja su temeljem ugovora o najmu stana u stambenom objektu „A1“ Općine Drvar data u najam. U 2015. godini evidentiran je prihod od iznajmljivanja poslovnih prostora u iznosu 9.945 KM. Korisnicima stanova se mjesečno ispostavljaju fakture, ali se iste ne iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama kao potraživanja. Prema evidenciji **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** u nadležnosti ovog ministarstva zaključeno je 55 ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta. Sukladno članku 108. Zakona o poljoprivrednom zemljištu propisana je raspodjela prihoda između općina i Županije u omjeru 80:20, temeljem čega je iskazan prihod Županije u 2015. godini u iznosu 58.877 KM. U pojedinačnim ugovorima je definirana cijena godišnjeg najma (shodno navedenom omjeru 80:20), kao i rokovi u kojim se obveze najma trebaju izmirivati, ali se korisnicima najma ne ispostavljaju fakture u pripadajućem iznosu 20%, a niti se potraživanja iskazuju u knjigovodstvenim evidencijama.

Kratkoročna potraživanja nisu realno i tačno iskazana, obzirom da nisu evidentirana sva potraživanja, a evidentirana potraživanja od koncesija precijenjena su za dio koji se odnosi na općine.

Kratkoročna potraživanja realno i tačno iskazivati i vršiti procjenu vrijednosti pojedinačnih pozicija bilansa sukladno računovodstvenim propisima;

Potrebno je ovjerenim konfirmacijama potvrditi vjerodostojnost iskazanih potraživanja, te u bilješkama obrazložiti pojedinačna stanja sumnjivih i spornih potraživanja, te planirati aktivnosti i način rješavanja istih sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.

7.2.2 Kratkoročna razgraničenja

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 1.012.883 KM i ista čine obveze po pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima za koje u operativnim proračunima nije bilo raspoloživih sredstava 495.701 KM, ostvareno prekoračenje u odnosu na odobreni proračun 477.385 KM i obveze za anuitet po kreditu Razvojne banke 33.684 KM i kamatom 6.113 KM koji dospijevaju na naplatu 01.01.2016. godine. Najznačajniji izdaci po izvršnim sudskim rješenjima su kod MUP-a 335.816 KM i Srednje strukovne škole „Silvije Strahimir Krančević“ Livno 116.292 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se iskazano stanje kod MUP-a odnosi samo na dio presuda pristiglih do 2014. godine, jer prema evidencijama MUP-a tijekom 2015. godine pristigle su županijske presude u iznosu 111.795 KM, koje nisu knjigovodstveno evidentirane. Također, prema pregledu izvršnih sudskih rješenja kod banke, a dorađenom od strane Ministarstva financija, ukupan iznos sudskih izvršnih rješenja na kraju 2015. godine iznosi 548.235 KM.

Ministarstvo financija je kroz više upućenih dopisa pozivalo propračunske korisnike na očitovanje o izvršnim rješenjima. Međutim, isti se nisu aktivno uključili, što je za posljedicu imalo neslaganje na kraju 2015. godine između iskazanog stanje o sudskim izvršnim rješenjima na kratkoročnim razgraničenjima i pregleda izvršnih rješenja na banci. Stvorene obveze iznad proračunom odobrenih i obveze po pravomoćnim presudama i izvršnim sudskim rješenjima nisu iskazane na odgovarajućim pozicijama rashoda i izdataka, kako je to propisano odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o

računovodstvu proračuna u FBiH i Pravidnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Navedene obveze najvećim dijelom su iskazane na poziciji kratkoročnih razgraničenja, a jedan dio izvršnih sudskih nije knjigovodstveno ni iskazan, tako da su iskazani rashodi i izdaci u financijskim izvješćima za 2015. godinu potcijnjeni za najmanje 973.086 KM, koliko je iskazano na kratkoročnim razgraničenjima.

Rashode i izdatke iskazivati na odgovarajućim pozicijama, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravidnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

7.3 Stalna sredstva

U konsolidiranom financijskom izvješću sadašnja vrijednost stalnih sredstava na datum bilance iznosi 32.827.120 KM, nabavne vrijednosti 49.124.761 KM i ispravke vrijednosti 16.297.641 KM. U odnosu na prethodnu godinu vrijednost stalnih sredstava je povećana za 2.934.848 KM.

U revidiranoj godini iskazano je povećanje stalnih sredstava nabavne vrijednosti od 4.659.573 KM i veće je za 243.429 KM u odnosu na iskazane izdatke za nabavu stalnih sredstava od 4.416.144 KM. Navedeno odstupanje odnosi se na: doniranu opremu u vrijednosti 134.325 KM (Uprava za inspekcijske poslove 61.154 KM, Srednja škola Drvar 37.213 KM i Općinski sud Livno 32.758 KM), prijenos sa pripreme u uporabu u vrijednosti 74.321 KM za sportsku dvoranu kod Srednje ekonomske škole, a preostalih 34.783 KM odnosi se na preknjižavanje opreme kod škola.

Provedenom revizijom utvrdili smo da ni u revidiranoj godini proračunski korisnici nisu osigurali dokaze o vlasništvu nad svim zgradama iskazane u nabavnoj vrijednosti 11.013.388 KM i stanovima iskazane u nabavnoj vrijednosti 727.242 KM.

Vrijednost stanova iskazana je kod slijedećih korisnika: Srednja strukovna škola „Silvija Strahimir Kranjčević“ Livno 435.860 KM, Ministarstvo unutarnjih poslova 109.556 KM, Ekonomska škola 96.401 KM, Gimnazija Livno 68.230 KM i Općinski sud Livno 17.195 KM. Od navedenih korisnika samo su popisna povjerenstva Ministarstva unutarnjih poslova za 4 stana nabavne vrijednosti 109.556 KM (u dopisu iz Općine Livno navedeno da su isti u bivšem vlasništvu MUP-a, a pravo raspolaganja ima općina Livno) i Gimnazije Livno 68.230 (nemaju podatke da imaju u posjedu niti jedan stan) dala prijedloge za isknjižavanje istih. **Međutim, Elaborat o popisu Središnjeg povjerenstva nije sačinjen do propisanog roka, ni do okončanja revizije, te nije poznato da li su prijedlozi i privaćeni, a niti su provedena knjiženja po popisu do zaključenja poslovne godine.**

U cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u financijskim izvješćima izvršiti analizu vlasništva nad građevinama i stanovima iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama, te temeljem iste korigirati knjigovodstvene evidencije.

7.4 Kratkoročne obveze i razgraničenja

Kratkoročne obveze i razgraničenja iskazane su u iznosu 17.651.133 KM i u odnosu na prethodni datum bilanciranja kada su iznosile 15.452.886 KM veće su za 2.198.247 KM ili 14,22%. Ista se odnose na kratkoročne tekuće obveze 8.620.117 KM, obveze po osnovu kratkoročnih kredita 39.797 KM, obveze prema djelatnicima 4.635.477 KM, financijski i obračunski odnosi povezanih lica 268.138 KM i kratkoročna razgraničenja 4.087.603 KM.

Kratkoročne tekuće obveze najvećim dijelom se odnose na obveze prema dobavljačima za isporučene robe i usluge 4.151.779 KM i korisnike transfera 3.665.531 KM i obveze prema fizičkim licima 298.095 KM.

Obveze prema djelatnicima se većim dijelom odnose na mjesec prosinac revidirane godine i to obveze za plaće u iznosu 1.782.840 KM, obveze za naknade plaće u iznosu 888 KM, ostale obveze prema djelatnicima (naknade uposlenih) 1.399.271 KM i obveze za doprinose u iznosu 1.451.578 KM. Od iskazanih obveza za doprinose na obveze iz ranijeg razdoblja se odnosi 269.823 KM (od čega se na MUP odnosi 149.045 KM) i to najvećim dijelom za neizmirene doprinose za zapošljavanje 209.566 KM i doprinose za zdravstveno osiguranje 53.965 KM.

Financijski i obračunski odnosi iskazani su u iznosu 268.139 KM, od čega se najveći dio 175.000 KM odnosi na obveze Uprave za ceste temeljem datih pozajmica sa transakcijskog računa, obveze projekta A3

-NET 80.120 KM i SNAP SEE projekta 1.358 KM Ministarstva gospodarstva prema Proračunu Županije temeljem potpisanog Ugovora o namjenskom najmu iz prethodnog razdoblja. Također, iskazane su obveze Riznice u iznosu 9.709 KM (nije iskazano potraživanje po navedenom osnovu) koje po obrazloženju odgovorne osobe datira iz vremena uspostave Riznice.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu 4.087.603 KM, a odnose se na razgraničene prihode 3.106.309 KM (razgraničene ostale prihode 2.937.770 KM i naplaćeni redovni prihod budućeg perioda 168.538 KM (iznos depozitnog računa na datum bilansa) i razgraničene rashode 981.294 KM.

U okviru ostalih razgraničenih prihoda najveći dio od 2.405.770 KM odnosi se na prikupljena a nerealizirana namjenska sredstva (naknade za okoliš 527.795 KM, naknade za ceste 549.492 KM, naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća 599.276 KM, naknade za vatrogasne jedinice 25.075 KM, vodne naknade 524.820 KM, zakup zemljišta 142.987 KM, naknade za korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe 35.759 KM), na obračunate a nenaplaćene koncesijske naknade 330.284 KM (koja su precijenjena za dio 40% koji pripada općinama), te primljene novčane donacije za rekonstrukciju Srednje strukovne škole „Silvije Strahimir Kranjčević“ 154.654 KM.

Pomoćna evidencija na osnovu koje je izvršeno knjiženje neutrošenih sredstva za vodne naknade, zakup zemljišta i prenamjenu zemljišta na razgraničene prihode se vodi po knjigovodstvu (prikupljena – utrošena sredstva), a ne po stvarnom stanju na žiro-računu, jer za navedena namjenska sredstva u okviru Jedinstvenog računa riznice nisu otvoreni podračuni, kojim bi se na datum bilansa izvršilo usklađivanje stanja sredstava iskazanih na namjenskim podračunima.

7.5 Dugoročne obveze i razgraničenja

Dugoročne obveze su iskazane u iznosu 8.468.088 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 10.791.977 KM manje su za 2.323.889 KM, a odnosi se na dio izmirenih obveza. U toku 2015. godine nije bilo novih dugoročnih zaduženja, samo je dio razgraničenih sredstava od 1.293.400 KM iskazan na kapitalnim primicima.

Struktura i stanje dugoročnih obveza po kreditima je slijedeća:

Dugoročni krediti	Svrha zaduženja	Period otplate duga		Ukupan iznos kredita	Stanje (u KM) 31.12.2015
		Glavnica	Kamata		
Međunarodni monetarni fond (MMF) -Stand by aranžman	tekuća likvidnost – fin. proračunskog deficita	2014.-2017.	2010.-2017.	4.000.000 KM	2.461.538
Međunarodni monetarni fond (MMF) -Stand by aranžman	tekuća likvidnost – fin. proračunskog deficita	2017.-2019.	2010.-2017.	1.534.000 KM	1.534.000
OPEC fond (Razvojna banka)	Rek.školskih objekata	2008.-2019.	2004.-2019.	450.000 USD	268.511
Intesa Sanpaolo banka BiH	Za finaciranje kapitalnih investicija u oblasti cesta	2015.-2019.	2015.-2019.	5.000.000 KM	4.000.000
Ugovori o finansijskom lizingu	Za kupovinu vozila MUP-a	2013.-2018.	2013.-2018.		190.466
Srednja škola „Marko Marulić“ Tomislavgrad	Dat kredit zaposleniku	1995.-2015.	-	30.000 KM	13.573
Sveukupno					8.468.088
Eksport-Import Banka Koreja	Modernizacija bolnica	2014.-2031.	2010.-2031.		3.236.366

Prema Izvješću o stanju duga dostavljenom Federalnom ministarstvu financija, pored iskazanih dugoročnih obveza, iskazane su i obveze po kreditu Export - Import Banke Koreja u iznosu 3.236.366 KM, podignut s ciljem modernizacije bolnice „Dr Fra Mihovil Sučić“ Livno, a koji se vodi u izvanbilančnoj evidenciji. Obzirom da je Podugovor o zajmu za Projekat modernizacije bolnica u BiH zaključen od strane Herceg-bosanske županije, koja se pojavljuju kao dužnik, zatim da Vlada Herceg-bosanske županije Odlukom, od 15.03.2011. godine, daje u vlasništvo medicinsku opremu nabavljenu sredstvima kredita za Projekat modernizaciju bolnica, kao i da Federalno ministarstvo financija redovno po dospelju rate kredita i kamata poziva Herceg-bosansku županiju da izmiruje obvezu i da se iz proračuna iste redovito izmiruju obveze, smatramo da obvezu po navedenom kreditu treba iskazati na dugoročnim obvezama, u cilju realnog iskazivanja dugoročnih obveza.

Obveze po dugoročnom kreditu za Projekat modernizacije bolnica iskazati u knjigovodstvenim evidencijama na poziciji dugoročnih obveza, u cilju realnog iskazivanja istih u finansijskim izvješćima.

7.6 Popis imovine, obveza i potraživanja

Odluku o godišnjem popisu imovine, obveza i potraživanja na dan 31.12.2015. godine, kao i odluku o imenovanju Središnjeg popisnog povjerenstva, Vlada je donijela 16.12.2015. godine. Krajnji rok za podnošenja izvješća Središnjem popisnom povjerenstvu bio je do 15.02.2016. godine, a isto je bilo dužno sačiniti Elaborat o popisu i Vladi Županije dostaviti do 20.02.2016. godine.

Kao i prethodne godine, nisu poštivani propisani rokovi, te Središnjem popisnom povjerenstvu do propisanog roka nisu dostavljena sva pojedinačna izvješća korisnika, niti do momenta okončanja revizije nisu dostavljena izvješća Županijskog javnog pravobraniteljstva i Uprave za šumarstvo. Središnje popisno povjerenstvo do propisanog roka nije sačinilo Elaborat o popisu i isti nije dostavilo Vladi Županije, zbog čega nije postupljeno sukladno članku 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članku 67. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Prethodno navedeno je imalo uticaja da do zatvaranja poslovne godine, po popisu na dan 31.12.2015. godine, nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom.

Tijekom revidirane godine, za redovni godišnji popis na datum bilance prethodne godine, Vlada Županije je tek 11.06.2015. godine, donijela Odluku o otpisu i isknjižavanju stalnih sredstava, isknjižavanju sitnog inventara i otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza po kojem su izvršena preknjižavanje nabavne vrijednosti stalnih sredstava na stalna sredstva izvan uporabe. Međutim, nisu svi korisnici po popisu sačinili zapisnik o izvršenom rashodovanju (uništenja, prodaja otpada ili poklon), osim Ministarstva unutarnjih poslova i Općinskog suda Livno koji su uništili, odnosno poklonili rashodovanu opremu).

Uvidom u pojedinačna izvješća o obavljenom popisu utvrdili smo da su popisna povjerenstva za popis stalnih sredstava uopćeno potvrdila da se knjigovodstveno stanje i stanje utvrđeno popisom slaže, dok su potraživanja samo preuzeta iz knjigovodstvene evidencije. Pojedini korisnici, iako su konstatovali da stvarno stanje po popisu odgovara knjigovodstvenom stanju, nisu naveli vrijednosti stanja po popisu i knjigovodstvenog, te nisu izvršili stvarni popis stanova (broj stanova, pojedinačne vrijednosti stanova i slično) i to kod: Srednje strukovne škole „Silvija Strahimir Kranjčević“ Livno, Općinski sud Livno i Srednje ekonomska škola Livno. Nije izvršena analiza vlasništva i dokazivanje da se radi o imovini Županije iskazane kod navedenih korisnika ukupne nabavne vrijednosti 549.456 KM.

Popis kratkoročnih razgraničenja i obveza nije sveobuhvatan, niti je popisom utvrđeno stvarno stanje. Kod Ministarstva financija, Ministarstva unutarnjih poslova, Srednje ekonomske škole Livno i Srednje strukovne škole „Silvije Strahimir Kranjčević“ Livno, niti jedno izvješće popisnih povjerenstva ne sadrži informacije o stanju kratkoročnih razgraničenja i obveza. Samo Izvješće Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta sadrži informacije o razgraničenjima i obvezama, ali u istom nije konstatirano da li iskazano stanje odgovara stvarnom, a u Izvješću Općinskog suda u Livnu se samo konstatira da se ne slaže stanje obveza prema dobavljačima sa bruto bilancom, bez datog obrazloženja o čemu se radi i prijedloga povjerenstva. Uz izvješća povjerenstva priložene su uglavnom pregledi-liste dobavljača, osim MUP-a gdje je sumarno dat iznos obveza prema dobavljačima i razgraničenim rashodima. Prema internim evidencijama vođenim u MUP-u, na obvezama prema djelatnicima iskazano je 149.044 KM, koje se odnosi na neizmirene obveze za doprinose za zapošljavanje i zdravstveno osiguranje iz 2004. i 2005. godine, ali se isto ne spominje u pregledima-listama, nego su samo dati iznosi pojedinačnih konta. Također, pregledi-liste naprijed navedenih proračunskih korisnika sadrže samo sumarne podatke o razgraničenim rashodima, bez date strukture na što se odnose, odnosno, koje sudske presude ili neevidentirane rashode pojedinačno.

Obzirom da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja stalnih sredstava, potraživanja i obveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, shodno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH, samim tim nije realno iskazana vrijednosti imovine i obveza na dan 31.12.2015. godine.

Proračunski korisnici obvezni su popisom na dan 31.12. tekuće godine, pravovremeno utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim

popisom sukladno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

8. Izvanbilančna evidencija

Na izvanbilančnoj evidenciji je iskazana vrijednost u iznosu 5.807.212 KM i odnosi se na sredstva obveze za glavnice po kreditu Vlade Koreje za opremanje bolnice u iznosu 3.236.366 KM i kamate 388.656, jamčevina u iznosu 872.726 KM, izdate garancije za kredite općinama u iznosu 829.359 KM, obveze za kamate po kreditima INTESA SANPAOLO banke 452.865 KM i Razvojne banke FBiH 27.240 KM (glavnice po ovim kreditima iskazane u bilančnim evidencijama).

U toku 2015. godine izvršeno je zatvaranje rashoda u izvanbilančnim evidencijama u ukupnom iznosu od 7.652.730 KM (glavnica 4.845.954 KM, zatezne kamate 2.806.776 KM), a odnosi se na obveze za poreza i doprinosa osnovnih i srednjih škola utvrđene od strane Porezne uprave. Rješenjem Federalnog ministarstva financija, od 13.07.2015. godine, ukida se rješenje iz 2006. godine i nalaže se otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti rješenja inspektora Porezne uprave Županijskog poreznog ureda Livno iz 2005. godine. Utvrđeno je da je pogrešno određen porezni obveznik Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa i zadužen uplatom po osnovu doprinosa za MIO, zdravstvo, zapošljavanje i porez na dodatna primanja za uposlene u osnovnim i srednjim školama na području Županij, te da se zaduže pojedinačno (škole) kao pravilno određeni porezni obveznici.

9. Javne nabavke

Za provođenje postupaka zajedničkih javnih nabava, donesena je Odluka Vlade od 23.07.2015. godine, kojom su predviđene zajedničke nabave za: gorivo za motorna vozila; tonere i punjenja za printere, faks i kopir aparate i loživo ulje za korisnike proračuna Županije. Po navedenoj Odluci nije provedena niti jedna procedura nabava, samo je Vlada u studenom 2015. godine donijela Odluku o pokretanje postupaka zajedničkih nabava u 2016. godini.

Prezentirani su okvirni ugovori za zajedničke nabave, čije su procedure nabava provedene u 2014. godini, i odnose se na slijedeće: **nabavu goriva** (zaključen 22.05.2014. godine), zatim **nabava tonera i punjenja za printere, fax aparate i kopir aparate** (zaključen 09.06.2014. godine), **nabavu loživog ulja** (zaključen 23.07.2014. godine) i **nabave tiskаница, obrazaca, djelovodnika, zapisnika i ostalog tiskanog materijala** (zaključen 06.10.2014. godine), dok za **materijal i usluge održavanja vozila** nije ni zaključen ugovor (osim MUP-a). **Svim navedenim ugovorima je regulirano da se ugovor zaključuje na razdoblje od jedne godine od dana zaključenja ugovora, tako da su svi ugovori istekli u 2015. godini, a nabave roba i dalje vršene od istih dobavljača. Također, na razini Županije nije praćeno izvršenje ugovora po ukupno ugovorenoj vrijednosti.** Da bi ukazali na značaj, dajemo podatke o izvršenim nabavama navedenih roba u 2015. godini u ukupnom iznosu 762.365 KM, i to: za nabave goriva 379.369 KM, materijala i usluga za popravke vozila 192.483 KM, loživo ulje 149.289 KM i kompjutorski materijal 41.224 KM.

Na osnovu navedenog, nabavama roba i usluga nije se posvetila dužna pažnja sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama, što je za posljedicu imalo vršenje nabava navedenih roba u 2015. godini bez prethodno provedene procedure propisane Zakonom o javnim nabavama.

Nabave roba i usluga za potrebe Županije vršiti po procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama.

10. Sudski sporovi

U Izvješću o radu Županijskog javnog pravobraniteljstva za 2015. godinu navodi se da je najveći broj neriješenih parničnih i ovršnih predmeta, za čije rješavanje su isključivo nadležni sudovi pred kojim se vode postupci. Radi se o predmetima značajnim za imovinu i imovinske interese Županije vezano za sporne odnose iz oblasti raznih ugovora, naknade štete, nekretnina, zakupu, stambene oblasti i radnim odnosima. Pored navedenih značajnih parničnih predmeta u Izvješću je istaknuto značajno povećanje sporova iz

radno-pravnih odnosa. Razlog navedenom je pokretanje sporova zaposlenika MUP-a protiv tuženika MUP Livno, radi isplate razlike osobnih dohodaka po raznim osnovama, gdje se predmeti nalaze u različitim stupnjevima rješavanja. Drugi razlog povećanja sporova su pokrenute tužbe zaposlenika MUP-a radi isplate razlike osobnih dohodaka, jer im tuženik nije obračunao i isplatio iste sukladno Zakonu o policijskim službenicima FBiH i Zakonu o plaćama i naknadama policijskih službenika u FBiH, nego po propisima koji nisu usklađeni. Odlučujući po tužbama sud prvog stupnja je donio 91 presude u kojima udovoljava tužbenom zahtjevu, a po žalbama tužitelja Županijski sud je donio 2 presude, gdje se tužitelji u cijelosti odbijaju s tužbenim zahtjevom. Tužitelj je izjavio revizije Vrhovnom sudu FBiH i čeka se na odluke istog. Nakon donesenih presuda Županijskog suda, doneseno je još 130 presuda prvog stupnja gdje su odbijeni tužbeni zahtjevi. Također, u Izvješću je navedeno da nije moguće precizno utvrditi potraživanja tužitelja, obzirom da se po svakom provodi vještačenje. Pored navedenih, povećanje sporova iz radno-pravnih odnosa odnosi se na činjenicu da su zaposlenici Samostalnog sindikata osnovnog obrazovanja i odgoja u 2012. godini pokrenuli opći štrajk, koji je presudom Općinskog suda proglašen nezakonitim i presudom Županijskog suda potvrđena prvostupanjska presuda, nakon čega je uložena revizija Vrhovnom sudu FBiH. Navode se i tužbe zaposlenika Uprave za šumarstvo radi isplate razlike osobnih dohodaka, jer im tuženik nije obračunao i isplatio dohotke sukladno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH.

11. Komentar

Ministarstvo financija je u prilogu akta broj: 03-0214-15534/16 od 15.06.2016. godine, dostavilo Očitovanje na Nacrt Izvješća o financijskoj reviziji Proračuna Hercegbosanske županije. U Očitovanju je navedeno da je ovo Ministarstvo razmatralo navedeno Izvješće i sa pozicije Ministarstva financija slažu se sa ocjenom i mišljenjem revizora.

Rukovodilac Sektora za financijsku reviziju:
Sead Čorbo, dipl. oec.

Vođa tima:
Nidheta Kazić, dipl. oec

Član tima:
Katica Galić, dipl. oec

III. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskih izvješća Proračuna za 2015. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

1. *Svi proračunski korisnici treba da donesu pravilnike o internim kontrolama, osiguraju poštivanje i dosljednu primjenu istih i vrše adekvatan nadzor nad njihovim provođenjem, radi uspostavljanja sustava internih kontrola i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima;*
2. *Računovodstvene politike Županije usuglasiti sa Računovodstvenim politikama za federalne proračunske korisnike i trezor;*
3. *Uspostaviti Jedinicu za internu reviziju kako je propisano odredbama Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;*
4. *Kod izrade, donošenja proračuna, izvršenja i izvješćivanja dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o proračunima u FBiH, Zakona o izvršenju proračuna Županije i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu u FBiH;*
5. *Planiranje proračunskih sredstava vršiti na osnovu realno ostvarivih prihoda i primitaka, a u slučaju neostvarivanja istih pravovremeno poduzeti aktivnosti na donošenju Rebalansa proračuna sukladno Zakonu o proračunima u FBiH;*
6. *Ministarstvo gospodarstva treba sa korisnicima prirodnih bogatstava zaključiti koncesijske ugovore kojima će se regulirati međusobna prava i obveze, sukladno odredbama Zakona o koncesijama;*
7. *Pravovremeno ispostavljati fakture koncesionarima i iste knjigovodstveno evidentirati u pripadajućem iznosu 60%, te poduzimati sve potrebne aktivnosti propisane Zakonom o koncesijama u cilju naplate koncesijske naknade;*
8. *Vlastitim prihodima iskazivati isključivo prihode ostvarene na tržištu, kako je to predviđeno odredbama Uredbe o utvrđivanju vlastitih prihoda, načinom i rokovima raspodjele;*
9. *Izdatke za plaće i naknade planirati i izvršavati na način propisan sa člankom 54. Zakona o proračunima u FBiH;*
10. *Propise vezane obračun i isplatu plaća uskladiti sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH i Zakonom o plaćama i naknadama policijskih službenika FBiH;*
11. *Obračun i isplatu plaća zaposlenih potrebno je uskladiti sa važećim zakonskim propisima.*
12. *Osigurati adekvatnu kontrolu službenih putovanja sa ciljem da se nalozi za službena putovanja popunjavaju i pravdaju u skladu da Uredbom o naknadama za službena putovanja FBiH;*
13. *Uspostaviti kontrole korištenja službenih vozila i potrošnje goriva kod svih proračunskih korisnika sukladno Pravilniku o korištenju službenih vozila za potrebe županijskih tijela vlasti;*
14. *Rashode tekućeg razdoblja iskazivati na propisanim pozicijama sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH;*
15. *Angažiranje vanjskih suradnika po ugovorima o djelu vršiti samo za poslove koji nisu sistematizirani pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu i koji ne predstavljaju redovite poslove u nadležnosti proračunskih korisnika;*
16. *Preispitati osnovanost isplata naknada za rad u povjerenstvima kod obavljanje redovnih poslova iz nadležnosti organa uprave;*
17. *Sredstva za reprezentaciju koristiti na način propisan Uredbom o ograničavanju izdataka za reprezentaciju i utvrditi kontrolu i način praćenja utroška ovih sredstava;*
18. *Aktima nadležnog ministarstva definirati obveze nadzora nad namjenskim utroškom sredstava doznačenih Sveučilištu u Mostaru i Studenskom centru u Mostaru, kao i obveza krajnjih korisnika izvješćivanja o namjenskom utrošku istih;*
19. *Tekuće transfere za kulturu i sport realizirati na način propisan Zakonom o izvršenju proračuna i sukladno usvojenim pravilnicima.*

20. *Tekući transfer Subvencije industrijskoj proizvodnji, obrtništvu, malom i srednjem poduzetništvu realizirati na način kako je to Programom potpora sektorima prerađivačke industrije s kriterijima raspodjele i predviđeno;*
21. *Pravdanje sredstava o namjenskom utrošku za Subvencije industrijskoj proizvodnji, obrtništvu, malom i srednjem poduzetništvu vršiti sukladno odredbama ugovora kroz izvješća korisnika o namjenskom utrošku i vršenja nadzora od strane nadležnog Ministarstva;*
22. *Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih treba da donese jasne kriterije za raspodjelu sredstava za kapitalne projekte i predloži Program utroška sredstava sa navedenim projektima koji će sufinancirati iz proračuna, te realizirati i izvješćivati sukladno propisima;*
23. *Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva treba da utvrdi kriterije za odabir projekata po prioritetima, pravovremeno predlaže Program utroška sredstava i realizira sredstva sukladno Programu utroška i Zakonu o izvršavanju proračuna, te izvješćiva sukladno propisima;*
24. *Potrebno je donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve, te ista u cijelosti koristiti sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna;*
25. *Kratkoročna potraživanja realno i tačno iskazivati i vršiti procjenu vrijednosti pojedinačnih pozicija bilansa sukladno računovodstvenim propisima;*
26. *Potrebno je ovjerenim konfirmacijama potvrditi vjerodostojnost iskazanih potraživanja, te u bilješkama obrazložiti pojedinačna stanja sumnjivih i spornih potraživanja, te planirati aktivnosti i način rješavanja istih sukladno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH;*
27. *Rashode i izdatke iskazivati na odgovarajućim pozicijama, sukladno odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH;*
28. *U cilju istinitog i fer iskazivanja imovine u financijskim izvješćima izvršiti analizu vlasništva nad građevinama i stanovima iskazanim u knjigovodstvenim evidencijama, te temeljem iste korigirati knjigovodstvene evidencije;*
29. *Obveze po dugoročnom kreditu za Projekat modernizacije bolnica iskazati u knjigovodstvenim evidencijama na poziciji dugoročnih obveza, u cilju realnog iskazivanja istih u financijskim izvješćima;*
30. *Proračunski korisnici obvezni su popisom na dan 31.12. tekuće godine, pravovremeno utvrditi stvarno stanje imovine i obveza, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog sa stanjem utvrđenim popisom sukladno Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH.*
31. *Nabave roba i usluga za potrebe Županije vršiti po procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavama.*

IV. PRILOG

FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

1. BILANCA STANJA NA DAN 31.12.2015. GODINE

Bilanca stanja na dan 31.12.2015. godine				
Naziv institucije: Hercegbosanska županija				
Red. broj	Opis	Na dan 31.12.2015. godine	Na dan 31.12.2014. godine	Procenat (3/4)
1	2	3	4	5
1.	AKTIVA			
2.	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgr. i zalihe (od 2.1. do 2.8.)	9.204.226	10.927.413	84
2.1.	Gotovina i plemeniti metali	6.845.251	8.560.593	80
2.2.	Vrijednosni papiri			
2.3.	Kratkoročna potraživanja	1.074.647	1.249.160	86
2.4.	Kratkoročni plasmani	13.574	15.073	90
2.5.	Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	257.871	194.705	132
2.6.	Zalihe materijala i robe			
2.7.	Zalihe sitnog inventara			
2.8.	Kratkoročna razgraničenja	1.012.883	907.882	112
3.	Stalna sredstva (3.3.+3.6.+3.9.+3.10.)	32.827.120	29.892.272	110
3.1.	Stalna sredstva	49.124.761	44.716.150	110
3.2.	Ispravka vrijednosti	16.297.641	14.823.878	110
3.3.	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	32.827.120	29.892.272	110
3.4.	Dugoročni plasmani			
3.5.	Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
3.6.	Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)			
3.7.	Vrijednosni papiri			
3.8.	Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
3.9.	Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	
3.10.	Dugoročna razgraničenja			
	UKUPNO AKTIVA (2+3)	42.031.346	40.819.685	103
4.	PASIVA			
5.	Kratkoročne obveze i razgraničenja (od 5.1. do 5.6.)	17.651.133	15.452.886	
5.1.	Kratkoročne tekuće obveze	8.620.117	6.560.301	131
5.2.	Obveze po osnovu vrijednosnih papira			
5.3.	Kratkoročni krediti i zajmovi	39.797	5.956	668
5.4.	Obveze prema djelatnicima	4.635.477	4.161.293	111
5.5.	Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	268.139	209.942	128
5.6.	Kratkoročna razgraničenja	4.087.603	4.515.394	91
6.	Dugoročne obveze i razgraničenja (od 6.1. do 6.3.)	8.468.089	10.791.977	78
6.1.	Dugoročni krediti i zajmovi	8.468.089	10.791.977	78
6.2.	Ostale dugoročne obveze			
6.3.	Dugoročna razgraničenja			
7.	Izvori stalnih sredstava (od 7.1. do 7.5.)	15.912.124	14.574.822	109
7.1.	Izvori stalnih sredstava	24.372.609	19.115.372	128
7.2.	Ostali izvori sredstava			
7.3.	Izvori sredstava rezervi			
7.4.	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
7.5.	Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	8.460.485	4.540.550	186
	UKUPNO PASIVA (5+6+7)	42.031.346	40.819.685	103

Rukovodstvo je Bilancu stanja na dan 31.12.2015. godine odobrilo dana 25.03.2016.godine.

Ministar financija
Stipan Šarac

2. GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PRORAČUNA ZA 2015. GODINU

Godišnje izvješće o izvršenju Proračuna za razdoblje izvješćivanja od 01.01.-31.12.2015. godine						
Naziv institucije: Hercegbosanska županija						
Redni broj	Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-3)	Index 4/3 x100
			u tekućoj godini	u prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6	7
1	PRIHODI (2 + 17 + 36)	68.147.994	61.740.762	58.446.789	-6.407.232	91
2	PRIHODI OD POREZA (3 + 7 + 9 + 11 + 13 + 14 + 15 + 16)	55.186.107	53.733.569	50.268.238	-1.452.538	97
3	Porez na dobit pojedinca i preduzeća	1.040.000	834.959	917.322	-205.041	80
4	Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate)	40.000	8.692	17.727	-31.308	22
5	Porezi na dobit preduzeća	1.000.000	826.267	899.595	-173.733	83
6	Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. I druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0
7	Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
8	Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
9	Porezi na plaću i radnu snagu	200.000	195.153	71.865	-4.847	98
10	Porezi na plaću i radnu snagu	200.000	195.153	71.865	-4.847	98
11	Porez na imovinu	600.000	498.622	537.693	-101.378	83
12	Porez na imovinu	600.000	498.622	537.693	-101.378	83
13	Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)	55.000	24.694	28.135	-30.306	45
14	Porez na dohodak	3.700.000	3.565.892	3.356.277	-134.108	96
15	Prihodi od neizravnih poreza	49.541.107	48.608.847	45.353.182	-932.260	98
16	Ostali porezi	50.000	5.402	3.764	-44.598	11
17	NEPOREZNI PRIHODI (18+26+34+35)	8.561.887	5.280.984	4.711.064	-3.280.903	62
18	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika (od 19 do 25)	3.059.800	1.432.849	892.611	-1.626.951	47
19	Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	1.200.000	104.422	596.021	-1.095.578	9
20	Ostali prihodi od imovine	1.859.800	1.328.427	296.548	-531.373	71
21	Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
22	Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
23	Prihodi od pozitivnih tečajnih razlika					
24	Prihodi od privatizacije			42		
25	Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
26	Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga (od 27 do 33)	4.752.087	3.248.280	3.185.154	-1.503.807	68
27	Administrativne pristojbe	15.000	11.735	8.163	-3.265	78
28	Sudske pristojbe	800.000	556.950	663.422	-243.050	70
29	Komunalne naknade i pristojbe			65		
30	Ostale budžetske naknade i pristojbe	650.000	652.457	560.705	2.457	100
31	Naknade i pristojbe po federalnim zakonima i drugim propisima	2.187.087	1.159.106	925.152	-1.027.981	53
32	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	1.100.000	806.611	898.217	-293.389	73
33	Neplanirane uplate -prihodi		61.421	129.430	61.421	
34	Novčane kazne	750.000	593.466	631.626	-156.534	79
35	Drugi tekući prihodi		6.389	1.673	6.389	
36	PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 37 do 42)	4.400.000	2.726.209	3.467.487	-1.673.791	62
37	Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	500.000	107.778	334.690	-392.222	22
38	Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	3.500.000	2.618.431	3.118.694	-881.569	75
39	Primljeni kapitalni transferi od inozemnih vlada	400.000	0	14.103	-400.000	0
40	Kapitalni transferi od ostalih razina vlasti i fondova					
41	Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
42	Donacije					
43	RASHODI (44+47+48+58+67+75+80)	63.522.719	59.979.197	58.681.960	-3.543.522	94

44	Plaće i naknade troškova zaposlenih (45 + 46)	41.461.569	40.648.242	39.302.596	-813.327	98
45	Bruto plaće i naknade	34.567.933	34.123.482	32.804.212	-444.451	99
46	Naknade troškova djelatnika	6.893.636	6.524.760	6.498.384	-368.876	95
47	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	3.884.293	3.822.263	3.528.752	-62.030	98
48	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (od 49 do 57)	6.779.400	5.508.669	6.078.624	-1.270.731	81
49	Putni troškovi	157.600	108.665	98.621	-48.935	69
50	Izdaci za energiju	545.800	475.764	496.953	-70.036	87
51	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	795.450	714.449	789.636	-81.001	90
52	Nabava materijala i sitnog inventara	524.200	428.118	446.962	-96.082	82
53	Izdaci za usluge prevoza i goriva	475.300	414.942	491.168	-60.358	87
54	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	143.500	105.014	88.963	-38.486	73
55	Izdaci za tekuće održavanje	1.186.250	1.028.804	971.393	-157.446	87
56	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	185.750	122.508	120.938	-63.242	66
57	Ugovorene i druge posebne usluge	2.765.550	2.110.405	2.573.990	-655.145	76
58	Tekući transferi i drugi tekući rashodi (od 59 do 66)	9.634.491	8.792.255	8.665.096	-842.236	91
59	Tekući transferi drugim razinama vlasti	2.733.115	2.548.696	3.120.001	-184.419	93
60	Tekući transferi pojedincima	3.388.390	3.015.379	2.852.542	-373.011	89
61	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.519.027	1.441.792	1.175.800	-77.235	95
62	Subvencije javnim preduzećima	463.029	410.945	280.138	-52.084	89
63	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	972.000	952.226	850.846	-19.774	98
64	Subvencije finansijskim institucijama					
65	Tekući transferi u inozemstvo					
66	Drugi tekući rashodi	558.930	423.217	385.769	-135.713	76
67	Kapitalni transferi (od 68 do 74)	1.306.080	859.656	1.001.776	-446.424	66
68	Kapitalni transferi drugim razinama vlasti	738.500	552.700	922.238	-185.800	75
69	Kapitalni transferi pojedincima	550.000	306.956	79.538	-243.044	56
70	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	17.580			-17.580	
71	Kapitalni transferi javnim poduzećima					
72	Kapitalni transferi privatnim poduzećima i poduzetnicima					
73	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
74	Kapitalni transferi u inozemstvo					
75	Izdaci za kamate (od 76 do 79)	379.750	348.112	105.116	-31.638	92
76	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	345.000	335.192	88.922	-9.808	97
77	Izdaci za inostrane kamate					
78	Kamate na domaće pozajmljivanje	34.750	12.920	16.194	-21.830	37
79	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
80	Tekuća proračunska rezerva	77.136				
81	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (1 - 43)	4.625.275	1.761.565	-235.171	-2.863.710	
82	TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
83	PRIMITCI OD PRODAJE STALNIH SREDSTAVA (84+85+86)	0	0	0		
84	Primitci od prodaje stalnih sredstava					
85	Primitci od prodaje federalnih robnih rezervi					
86	Ostali kapitalni primitci					
87	IZDACI ZA NABAVU STALNIH SREDSTAVA	5.467.590	4.416.145	5.651.482	-1.051.445	81
88	Nabava šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada					
89	Nabava građevina					
90	Nabava opreme	363.208	155.913	251.285	-207.295	43
91	Nabava ostalih stalnih sredstava	112.500				
92	Nabava stalnih sredstava u obliku prava	143.250	129.358	87.653	-13.892	90
93	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	4.848.632	4.130.874	5.312.544	-717.758	85
94	NETO NABAVA STALNIH SREDSTAVA (87 - 83)		4.416.145	5.651.482		
95	NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (81 - 94)		-2.654.580	-5.886.653		
96	TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI					
97	PRIMITCI OD FINACIJSKE IMOVINE (od 98 do 104)	0	0	0		
98	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim razinama vlasti					
99	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
100	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim poduzećima					
101	Primitak sredstava na temelju učešća u dionicama javnih poduzeća					
102	Primitak sredstava na temelju učešća u dionicama privatnih poduzeća i u zajedničkim ulaganjima					

103	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
104	Primljene otplate od pozajmljivanja u inozemstvo					
105	IZDATCI ZA FINANSIJSKU IMOVINU (od 106 do 112)	0	0	0		
106	Pozajmljivanje drugim razinama vlasti					
107	Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim poduzećima					
108	Pozajmljivanje javnim poduzećima					
109	Izdatci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
110	Izdatci za kupovinu dionica privatnih poduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
111	Ostala domaća pozajmljivanja					
112	Pozajmljivanja u inozemstvo					
113	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (97 - 105)	0	0	0		
114	TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBVEZAMA					
115	PRIMITCI OD ZADUŽIVANJA (116 + 120)	3.465.368	1.293.400	5.068.632	-2.171.968	37
116	Primici od dugoročnog zaduživanja (117 + 118 + 119)	0	0	0		
117	Zajmovi primljeni kroz Državu					
118	Primici od inozemnog zaduživanja					
119	Primici od domaćeg zaduživanja					
120	Primici od kratkoročnog zaduživanja (121 + 122 + 123)	3.465.368	1.293.400	5.068.632	-2.171.968	37
121	Zajmovi primljeni kroz Državu	3.465.368		1.534.000		
122	Primici od inostranog zaduživanja					
123	Primici od domaćeg zaduživanja		1.293.400	3.534.632		
124	IZDACI ZA OTPLATE DUGOVA (od 125 do 130)	2.623.053	2.562.175	516.759	-60.878	98
125	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
126	Vanjske otplate					
127	Otplate domaćeg zaduživanja	2.577.500	2.562.175	516.759	-15.325	99
128	Otplate unutarnjeg duga	45.553				
129	Otplate duga po izdatim garancijama					
130	Otkup duga					
131	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (115 - 124)	842.315	-1.268.775	4.551.873		
132	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (95 + 113 + 131)	842.315	-3.923.355	-1.334.780		

Rukovodstvo je Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2015. godinu odobrilo dana 25.03.2016. godine.

Ministar financija
Stipan Šarac

3. IZVJEŠĆE O NOVČANIM TOKOVIMA ZA 2015. GODINU

IZVJEŠĆE NOVČANIM TOKOVIMA Razdoblje izvješćivanja od 01.01 do 31.12.2015 godine		
Naziv institucije HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA		(u KM)
Redni broj	Pozicija	Iznos
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	61.740.762
2	Prihodi od poreza	53.733.569
3	Neporezni prihodi	5.274.595
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	2.726.209
5	Kapitalni transferi	0
6	Prihodi po osnovu zaostalih obveza	6.389
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0
9	Financiranje (od 10 do 12)	1.293.400
10	Primici od finansijske imovine	0
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	1.293.400
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	63.034.162
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	58.162.233
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	40.176.546
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	3.819.775
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	5.212.657
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	7.550.895
20	Kapitalni transferi	1.067.169
21	Izdaci za kamate	335.191
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	4.025.096
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	4.025.096
24	Financiranje (25 + 26)	2.562.175
25	Izdaci za finansijsku imovinu	0
26	Izdaci za otplate dugova	2.562.175
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	64.749.504
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	-1.715.342
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	8.560.593
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	6.845.251

Rukovodstvo je Izvješće o novčanim tokovima za razdoblje izvješćivanja od 01.01.do 31.12.2015. godine odobrilo dana 25.03.2016. godine.

**Ministar
Stipan Šarac**